

Ἐνημερωτικὸ Δελτίο

1991

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ 15

Πρὸς τοὺς Ἑταίρους

Τὰ ἀρχαῖα κι ἐμεῖς

Οἱ φετινὲς ἀρχαιρεσίες γιὰ τὴν ἐκλογή Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς τριετίας 1991-1994 συνέπεσε νὰ γίνουν τὴν ἴδια ἡμερομηνία μὲ τις πρῶτες τοῦ 1837, στίς 28 Ἀπριλίου. Σ' ἐκεῖνες εἶχαν συγκεντρωθεῖ 24 ἰδρυτὲς ἑταῖροι οἱ ὁποῖοι ἐκλέξανε τὴν πρώτη Ἐφορεία, πρόεδρο τὸν Ἰάκωβο Ρίζο Νερουλὸ καὶ γραμματέα τὸν Ἀλέξανδρο Ρίζο Ραγκαβῆ.

Τὴν Ἐφορεία ἐκείνη ἀποτελοῦσαν ἄνθρωποι κυρίως τοῦ Ἀγώνα. Ἡ ναυμαχία τοῦ Ναυαρίνου εἶχε γίνει πρὶν ἀπὸ 9½ χρόνια (8 Ὀκτωβρίου 1827) καὶ ἡ νικηφόρα μάχη τῆς Πέτρας πρὶν ἀπὸ 7½ χρόνια (12 Σεπτεμβρίου 1829). Ἰδρύνοντας τὴν Ἐταιρεία εἶχαν στὸ νοῦ τους τὴν προστασία καὶ τὴ διάσωση τῶν ἀρχαίων, ὅπως καθόρισε τις ἔννοιες αὐτὲς ὁ Ἀλέξανδρος Ρ. Ραγκαβῆς στὸν εἰσιτήριο λόγο του πρὸς τοὺς ἑταίρους: «Ἄλλ' ἰδοὺ ἀνέστημεν ἔθνος, καὶ ἄς τὸ ὁμολογήσωμεν εὐγνωμόνως, τὰ ἔθνη ἐπευφήμησαν εἰς τὴν ἀνάστασίν μας, καὶ ἐσεβάσθησαν ἔκτοτε τὴν ἀνεξαρτησίαν, τὴν ἰδιοκτησίαν μας. Αἱ ἀρχαιότητές μας, ὅσαι δὲν εἶχον ἀπαχθῆ, ἔμειναν ἔκτοτε εἰς τὸν τόπον μας, καὶ οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι εἴμεθα ταμίαι πολλῶν πολυτίμων καὶ μηκέτι ἀνα-

καλυφθέντων ἀρχαιολογικῶν κειμηλίων». Συνέδεσε ὁ Ραγκαβῆς τὴν ὑπόστασίν μας ὡς ἀνεξαρτήτου ἔθνους μὲ τὴ διάσωση καὶ τὴ διατήρηση τῶν μνημείων μας στὸν τόπο ὅπου δημιουργήθηκαν, θεωρώντας τὸ δεύτερο ἀποτέλεσμα τοῦ πρώτου.

Ἡ πίστη τοῦ Ραγκαβῆ καὶ ὄλων τῶν Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων ἔμεινε ἀκλόνητη ὡς τὰ χρόνια μας. Δύο ἀπόλυτα καθεστῶτα, πρῶτο τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ δεύτερο τῆς 21ης Ἀπριλίου ἔκαμαν τὴν ἀρχὴ τῆς ἐξαγωγῆς ἀρχαίων. Τὸ 1979 ἡ ἱστορία ἐπαναλήφθηκε μὲ τὴν ἐκθεση τοῦ Αἰγαίου καὶ ἔκτοτε συνεχίζεται, χωρὶς σταματημὸ καὶ χωρὶς νόημα. Τὰ ἀρχαῖα ταξιδεύουν ἀδιάκοπα, γίνονται ἐγκαίνια καὶ δεξιώσεις στὶς ὁποῖες παρίστανται ἔμποροι ἀρχαίων, ἀρχαιοκάπηλοι, λεπταίσθητοι φιλότεχνοι τῆς Δύσης καὶ οἱ Ἕλληνες συνοδοὶ τῶν ἀρχαίων.

Οἱ ἐκθέσεις πού ἔγιναν δὲν ἦταν τὸ τέλος ἀλλὰ ἡ ἀρχὴ τῆς χρήσης τῶν ἀρχαίων γιὰ σκοποὺς ἀσχέτους πρὸς τὶς ἔννοιες πού ἀντιπροσώπευαν καὶ ὠφέλιμες, ἀκόμη καὶ ὑλικά, γιὰ πολλοὺς ἀνθρώπους. Τώρα γίνεται ἓνα ἀκόμη βῆμα, μεγάλο, ἀπομάκρυνσης ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τῶν Συνταγμάτων τοῦ Ἀγώνα. Ἰδρύεται ἑλληνικὸ μουσεῖο μὲ ἀρχαῖα τῶν ἀνασκαφῶν μας καὶ ὄχι μὲ ἀγορὲς ἀπὸ τὰ ἀρχαιοπωλεῖα τῆς Εὐρώπης, σ' ἓναν τόπο ἀδιάφορο, τὴ Λωζάννη. Τί θέλουν οἱ σίμες τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς τῆς Ὀλυμπίας ἐκεῖ, οἱ κολόνες τῆς παλαιστρας, τὰ κράνη, οἱ γρύπες, οἱ μικροὶ πολεμιστές;

Ὅλες, οἱ πολλές, ἐκθέσεις πού ἔγιναν στὸ ἐξωτερικὸ τὰ χρόνια πού πέρασαν δὲν ὠφέλησαν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ὑπηρεσία, ἀντίθετα ἔβλαψαν. Ἡ σημερινὴ Δύση δὲν εἶναι ἡ ἴδια μὲ ἐκείνην τῶν πρώτων δεκαετιῶν τοῦ 19ου αἰῶνα. Ἀπὸ μᾶς περιμένει νὰ δείξουμε τὴ σύγχρονη καὶ δημιουργικὴ Ἑλλάδα καὶ ὄχι νὰ περιφέρουμε ἱερά λείψανα. Ἡ ταινία «Ποτὲ τὴν Κυριακὴ» τῆς κυρίας Μερκούρη προσέφερε στὸν τόπο μας περισσότερα ἀπὸ ὅσα προσέφεραν ὅλες οἱ ἐκθέσεις πού ὀργάνωσε ὡς Ὑπουργὸς Πολιτισμοῦ αὐτὴ καὶ οἱ συνάδελφοί της. Καιρὸς εἶναι νὰ δείξουμε τὴ ζωγραφικὴ μας, τὴ γλυπτικὴ, τὴ μουσικὴ, τὶς ταινίες μας, τὴν ἐπιστήμη, τὴ βιομηχανία — ἂν ἔχουμε — καὶ νὰ ἀφήσουμε τὰ ἀρ-

Τὸ Ἐνημερωτικὸ Δελτίο τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἐκδίδεται τὸν Ἀπρίλιο, Ἰούλιο, Ὀκτώβριο καὶ Δεκέμβριο κάθε ἔτους μὲ τὴν ἐπιμέλεια τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως.

χαϊα στὸν θαυμασμὸ τῶν ξένων ἐπισκεπτῶν καὶ στὴ μελέτη. Ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ ἐνεργητικότητα ποὺ ἔδειξε μιὰ μερίδα ἀρχαιολόγων καὶ πολιτικῶν στὴν ὀργάνωση ἐκθέσεων, ξοδευόταν γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ μελέτη τῶν μνημείων, ἴσως δὲν θὰ εἶχε γεννηθεῖ ποτὲ ἡ ἰδέα ἐλληνικοῦ μουσείου στὴ Λωζάννη, γιὰτὶ ἡ πίστη τοῦ Ἰακώβου Ρίζου, τοῦ Ἀλεξάνδρου Ραγκαβῆ καὶ τοῦ Κυριακοῦ Πιττάκη θὰ ἦταν ἀκόμη ζωντανὴ στοὺς ἐπιγόνους.

B.X.Π.

«Ὁ Διοικητὴς χρεωστεῖ νὰ φροντίζῃ νὰ μὴ πωλῶνται, ἢ νὰ μὴ μεταφέρονται ἐκτὸς τῆς Ἐπικρατείας αἱ Ἀρχαιοτῆτες».

Ἄρθρο 1η' τῆς Διατάξεως Διοικήσεως τῆς Ἐπικρατείας ποὺ ἐκδόθηκε ἀπὸ τὴν Γ' Ἐθνικὴ Συνέλευση τῆς Τροιζῆνος, τὸ 1827.

«Οἱ πραγματικοὶ ἀρχαιολόγοι ἔχουν γιὰ ἰδανικό, ἀνέφικτο ἴσως, ἀλλὰ μὲ πραγματικὴ ὑπόσταση, τοὺς παλιοὺς ἐκείνους ἀρχαιολόγους ποὺ ἔβλεπαν ἀρχαῖα καὶ μποροῦσαν νὰ σταυροκοπηθοῦν».

X.I. ΚΑΡΟΥΖΟΣ

Γεώργιος Μπακαλάκης (1908-1991)

Στις 26 Ἀπριλίου ἀπεβίωσε ὁ ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἐπίτιμος Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας Γεώργιος Μπακαλάκης. Διετέλεσε Ἐπιμελητὴς καὶ Ἐφορος τῶν Ἀρχαιοτήτων (1933-1945) καὶ κατόπιν Καθηγητὴς τῆς ἀρχαιολογίας στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Θεσσαλονίκης μέχρι τοῦ 1971.

Ὡς πανεπιστημιακὸς διδάσκαλος εἶχε τὴν ἱκανοποίηση νὰ ἰδεῖ πολλοὺς μαθητὲς του νὰ προχωροῦν στὴν ἐπιστήμη συνεχίζοντας τὸν δρόμο πὸ εἶχε αὐτὸς χαράξει. Δεῖγμα τῆς ἀγάπης τῶν μαθητῶν του εἶναι τὸ ἀφιέρωμα *Κέρνος. Τιμητικὴ προσφορὰ στὸν καθηγητὴ Γεώργιο Μπακαλάκη* (1972) καὶ ἡ ἀνατύπωση τῶν μικρῶν μελετῶν του σὲ δύο ὀγκώδεις τόμους μὲ τὸν τίτλο *Οἶνος Ἰσμαρικὸς*, τ. Α΄-Β΄ (Θεσσαλονίκη 1990).

Α΄ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ 1991

ΠΡΑΚΤΙΚΟ

Στὴν Ἀθήνα σήμερα, ἡμέρα Σάββατο, 20 Ἀπριλίου τοῦ 1991 καὶ ὥρα 10 π.μ. συγκεντρώθηκαν στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ μεγάρου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, Πανεπιστημίου 22, ἀπὸ τοὺς ἐταίρους τῆς ποὺ ἀναγράφονται στὸν ἐκλογικὸ κατάλογο τοῦ 1991 ὅσοι ἀκολουθοῦν: 344. Βασίλειος Χ. Πετράκος, 86. Γεώργιος Σπ. Δοντᾶς, 75. Ἄγγελος Σπ. Δεληβορριάς, 115. Ἑλένη Θεοχαράκη, 214. Νικόλαος Βέλτσος Λούβαρης, 319. Ἄγγελος Παπαϊωάννου, 287. Ἀσπασία Ντίνα, 361. Μέλπω Πωλογιώργη, 274. Μαρία Μπρούσκαρη, 271. Νικόλαος Μπουφίδης, 326. Κωνσταντῖνος Παπαπάνος, 19. Δικαῖος Βαγιακάκος, 325. Ροζαλίνδη Παπαντωνίου, 324. Ἐλπιδοφόρος Παπαντωνίου, 132. Ἀθηνᾶ Καλογεροπούλου, 422. Ἰωάννης Τσαντίλας, 198. Ἀνδρέας Λαζαρής, 200. Παῦλος Λαζαρίδης, 138. Σπυρίδων Κανίνιας, 63. Τάσος Γριτσόπουλος, 332. Νικόλαος Παπαχατζῆς, 370. Ἄγνη Σακελλαρίου, 155. Δημήτριος Κισκύρας, 20. Ἀλεξάνδρα Βάλδικιρχ Κοτιώνη, 371. Μιχαὴλ Σακελλαρίου, 301. Μενέλαος Παλλάντιος, 121. Ἀθηνᾶ Ἰακωβίδου, 120. Σπυρίδων Ἰακωβίδης, 27. Ντόρα Βασιλικοῦ Τσιλιμίγκρα, 430. Δημήτριος Τσίτουρας, 288. Χρῖστος Ντούμας, 57. Νικόλαος Γκιολές, 124. Χρῖστος Καθάρειος, 328. Ἰωάννης Παπαποστόλου, 58. Μαρία Παντελίδου Γκόφα, 97. Κλεοπάτρα Εὐστρατίου, 384. Δέσποινα Σκορδᾶ Χατζημιχαήλ, 395. Νία Στράτου, 117. Μαρία Σταύρου Θεοχάρη, 461. Ἄρτεμις Ὠνάσογλου, 405. Ὀλγα Τζάχου Ἀλεξανδρῆ, 331. Ἑλένη Παπασταύρου, 60. Αἰκατερίνη Γουλανδρῆ, 206. Δημοσθένης Ζιρώ, 104. Ἡὼς Ζερβουδάκη, 442. Μαρία Χαιρέτη, 74. Ἰφιγένεια Δεκουλάκου, 53. Γιαννακόπουλος Γεώργιος, 228. Εὐαγγελία Μαραγκοῦ, 59. Δημήτριος Γκόφας, 160. Σπυρίδων Κοκκολιάδης, 182. Ἄννα Κουτρούμπα Παπαμιχαήλ, 322. Μιχαὴλ Παπαμιχαήλ, 26. Σπύρος Βασιλείου, 34. Παναγιώτης Βοκοτόπουλος, 425. Γεώργιος Τσεκούρας, 8. Ἀγγελικὴ Ἀνδρειωμένου, 199. Θάλεια Λαζαρίδου, 127. Κωνσταντῖνος Καλλίας, 79. Γεώργιος Δεσπίνης, 157. Μίνως Κοκολάκης, 300. Ἀθανάσιος Παλιούρας, 397. Κωνσταντῖνος Συριόπουλος, 12. Κορνηλία Ἀξιώτη, 390. Γεώργιος Σταῖνχάουερ, 294. Μάντω Οἰκονομίδου, 225. Μανουῖσος Μανούσκακας, 105. Νικόλαος Ζίας, 204. Βασίλειος Λαμπρινουδάκης, 297. Ἡλίας Οἰκονόμου, 156. Δημήτριος Κοζομπόλης, 95. Ροδονίκη Ἐτζέογλου, 183. Δημήτριος Κουτρούμπας, 213. Ἀλεξάνδρα Λοῖζου, 187. Εὐαγγελία Κυπραίου, 412. Μενέλαος Τουρτόγλου, 380. Κωνσταντῖνος Σκαμπαβίας, 40. Ξενοφῶν Βουδούρογλου, 378. Παναγιώτης Σιμωτᾶς, 197. Γεώργιος Λάββας, 38. Καλλιόπη Κρυστάλλη Βότση, 161. Ἀγγελικὴ Κόκκου, 366. Αἰκατερίνη Ρωμιοπούλου, 76. Κωνσταντίνα Πέππα Δελμούζου, 450. Ἀ-

θανάσιος Χατζηκακίδης, 31. Ἄγγελος Βλάχος, 208. Ἀγγελικὴ Λεμπέση, 256. Ἀλίκη Μουστάκα, 103. Φωτεινὴ Ζαφειροπούλου, 168. Γεώργιος Κορρές, 264. Ἐλένη Μπέζη, 268. Κωνσταντῖνος Μπουραζέλης, 372. Ραφαὴλ Σαμπεταί, 166. Παναγιώτης Κοντός.

Συγκεντρώθηκαν συνολικῶς 94 ἑταῖροι γιὰ νὰ ἐκλέξουν, σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 31 τοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Ἑταιρείας, τὸ Προεδρεῖο τῆς Συνελεύσεως, τὴν πενταμελὴ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπεὶα τῆς χρήσεως 1991, νὰ ἀκούσουν ἀπὸ τὸν Γενικὸ Γραμματέα τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας τὴν ἔκθεση τῶν πεπραγμένων τοῦ ἔτους 1990 καὶ ἀπὸ τὴν Ἐλεγκτικὴ Ἐπιτροπεὶα τὴν ἔκθεσή της γιὰ τὴ χρήση τοῦ ἔτους 1990.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας Γεώργιος Σπ. Δοντᾶς κήρυξε τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδρίας καὶ κάλεσε τοὺς συγκεντρωμένους ἑταίρους νὰ ἐκλέξουν, μὲ φανερὴ ψηφοφορία, Πρόεδρο καὶ Γραμματέα τῆς Συνελεύσεως, καθὼς καὶ τοὺς ἀναπληρωτῆς τους.

Ἐκλέχτηκαν Πρόεδρος ὁ κ. Μιχαὴλ Σακελλαρίου, Α΄ Γραμματεὺς ἡ κ. Μαρία Παντελίδου Γκόφα, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Νίκος Ζίας καὶ Β΄ Γραμματεὺς ἡ κ. Ἀσπασία Ντίνα.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως εὐχαρίστησε τοὺς ἑταίρους γιὰ τὴν ἐκλογή του καὶ τοὺς κάλεσε νὰ ἐκλέξουν, μὲ μυστικὴ ψηφοφορία, τὴν πενταμελὴ Ἐλεγκτικὴ Ἐπιτροπεὶα τῆς χρήσεως 1991. Ἀφοῦ ὀρίστηκαν ὡς ψηφολέκτες οἱ κυρίες Ἄρτεμις Ὠνάσογλου καὶ Μέλπω Παλογιῶργη κλήθηκαν καὶ ψήφισαν 85 ἑταῖροι. Μετὰ τὴ διαλογὴ τῶν ψήφων ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἀνακοίνωσε ὅτι προτάθηκαν ὡς μέλη τῆς Ἐλεγκτικῆς καὶ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἐπιτροπείας οἱ ἀκόλουθοι:

Σπύρος Βασιλείου	μὲ ψήφους 85
Γεώργιος Σταϊνχάουερ	μὲ ψήφους 85
Ἰορδάνης Δημακόπουλος	μὲ ψήφους 83
Πάντος Πάντος	μὲ ψήφους 83
Τάσος Γριτσόπουλος	μὲ ψήφους 80
Σπύρος Κοκκολιάδης	μὲ ψήφους 3
Κωνσταντῖνος Παπαπάνος	μὲ ψήφους 2
Ὀλγα Ἀλεξανδρῆ	μὲ ψῆφο 1
Δικαῖος Βαγιακάκος	μὲ ψῆφο 1
Μαρία Χαιρέτη	μὲ ψῆφο 1

Κατὰ τὴ διαλογὴ τῶν ψηφοδελτίων εὐρέθησαν 85 φάκελοι καὶ 85 ψηφοδέλτια.

Ἀπὸ τοὺς ἀναφερομένους ἐκλέχτηκαν ὡς μέλη τῆς Ἐλεγκτικῆς καὶ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἐπιτροπείας γιὰ τὸ ἔτος 1991 οἱ ἑξῆς: Σπ. Βασιλείου, Γ. Σταϊνχάουερ, Ἰ. Δημακόπουλος, Π. Πάντος καὶ Τ. Γριτσόπουλος.

Μετά την έκλογή της Έλεγκτικής Επιτροπείας ο Πρόεδρος της Συνελεύσεως κάλεσε τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Έταιρείας να εκθέσει τα πεπραγμένα του Συμβουλίου κατά το 1990.

Ο Γενικός Γραμματέας ανέβηκε στο βήμα και διάβασε την έκθεση των πεπραγμένων του 1990, ή οποία έχει ως εξής:

Κύριε Πρόεδρε,
Κυρίες και κύριοι έταίροι,

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Έταιρείας παρουσιάζεται τρίτη φορά σήμερα μπροστά σας για να σας εκθέσει τα όσα έπραξε κατά το 1990 και κατά τους πρώτους μήνες του 1991 και να ζητήσει την επικύρωση των ενεργειών του. Έπειδή όμως λήγει ή θητεία του σε μία εβδομάδα, κατά τον άπολογισμό που θα ακούσετε θα γίνει, όπου χρειάζεται, σύντομη άνασκόπηση των πεπραγμένων όλόκληρης της περιόδου 1988-1991.

Γνωρίζετε ότι μεριμνήσαμε για την τακτική ενημέρωσή σας με το *Ένημερωτικό Δελτίο*. Η πληθός των γεγονότων όμως και όσα συνέβησαν στην Ελλάδα, αυτό άκριβώς το χρονικό διάστημα, έχουν πιθανώς φέρει στα άκρα της μνήμης σας τις πράξεις του Συμβουλίου που άφορούν σε ένα μικρό μέρος της έλληνικής δραστηριότητας στα πνευματικά και έπιστημονικά πράγματα. Γι' αυτό ή συνοπτική ύπενθύμιση των όσων έγιναν δέν είναι περιττή.

Κατά το 1990 το Συμβούλιο συνεδρίασε είκοσι δύο φορές και κατά την τριετία όλόκληρη έξήντα έπτά φορές. Οί αριθμοί που σας μνημονεύω είναι για τα παλαιά μέτρα της Έταιρείας ύπερβολικοί, αλλά σ' αυτές τις συχνές συνεδριάσεις όφείλεται κατά μέγα μέρος ή πρόοδος των έργων που αναλάβαμε.

Κατά το 1990 άπεβίωσαν πέντε τακτικοί και έπίτιμοι έταίροι μεταξύ των οποίων και ό μέχρι του 1988 Πρόεδρος του Συμβουλίου Κωνσταντίνος Μπόνης. Έξελέγησαν έξ άλλου είκοσι πέντε νέοι τακτικοί έταίροι, από τους όποιους δεκατέσσερις άρχαιόλογοι, ένας έπίτιμος Άντιπρόεδρος, ό κ. Γ. Μπακαλάκης, τρεις έπίτιμοι Σύμβουλοι και έπτά έπίτιμοι έταίροι.

Και κατά το 1990 δέν έγινε δυνατό να όλόκληρωθούν έκ μέρους του Δημοσίου οί διαδικασίες του άναλογισμού για τις έκτάσεις που κατέλαβε από τα οικόπεδά μας στον λόφο της Σικελίας χάριν της διαπλατύσεως της λεωφόρου Συγγρού. Όπως όλοι γνωρίζετε, αυτού του είδους οί άστικές ύποθέσεις χρονίζουν. Το Συμβούλιο όμως χωρίς να περιμένει το τέλος της άπαραίτητης αυ-

τῆς διαδικασίας προχωρεῖ σὲ μελέτη ἀξιοποίησης τῶν οἰκοπέδων ἢ ὅποια θὰ τεθεῖ ὑπ' ὄψη σας σὲ Ἑκτακτὴ Γενικὴ Συνέλευση. Κατὰ τὴ Συνέλευση αὐτὴ θὰ ἀποφασίσετε γιὰ τὴν τύχη τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν τὰ ὅποια — ἄκαρπα ἐπὶ πολλὰς δεκαετίες —, ἐνῶ δημιουργοῦν μέριμνες καὶ δαπάνες, ἀποδίδουν μηδαμινὰ ποσὰ ἔναντι τῆς ἀξίας τους.

Τὴν πλήρη εἰκόνα τῆς διαχείρισης τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρείας ἐκ μέρους τοῦ Συμβουλίου θὰ τὴν πληροφορηθεῖτε ἀπὸ τὴν ἔκθεση τῆς Ἑλεγκτικῆς Ἐπιτροπείας καὶ ἀπὸ τὸν Ἴσολογισμό τοῦ 1990, τὰ Ἀποτελέσματα Χρήσεως καὶ τὸ πιστοποιητικὸ τοῦ Σώματος Ὁρκωτῶν Λογιστῶν. Συνοπτικὰ καὶ σὲ ἀπλούστερη γλῶσσα ἔχω νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι κατὰ τὸ 1990 τὸ Συμβούλιο προσπάθησε, καὶ πέτυχε, μὲ ἐπιτυχεῖς χειρισμούς, νὰ αὐξήσῃ τοὺς πόρους τῆς Ἑταιρείας. Συγχρόνως ἐφάρμοσε πολιτικὴ ἀπόλυτης φειδοῦς στὶς δαπάνες τῆς ἐκτὸς ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ ἀφοροῦν στὴν πρόοδο τοῦ ἐπιστημονικοῦ τῆς ἔργου. Δὲν παραλείψαμε νὰ φροντίσουμε γιὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴ τῶν μισθωμάτων τῶν ἀκινήτων μας καὶ τὴ συστηματικὴ ἐκμετάλλευση τῆς μεγάλης αἰθούσης στὴν ὅποια βρισκόμαστε.

Ὁ ἔλεγχος τῆς διαχείρισης τῆς Ἑταιρείας ἀσκήθηκε ὁλόκληρο τὸν χρόνον ἀπὸ τὸ Σῶμα τῶν Ὁρκωτῶν Λογιστῶν ὅπως καὶ τὰ προηγούμενα χρόνια, καὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐλέγχου τους περιλαμβάνονται σὲ εἰδικὴ ἔκθεση ἢ ὅποια εἶναι στὴ διάθεση τῶν ἐταίρων.

Ὁ ἔλεγχος τῆς διαχείρισης τῶν ὑπολόγων ὅμως εἶχε πάψει νὰ γίνεται ἀπὸ ἀρκετὰ χρόνια ἐξαιτίας τοῦ μεγάλου φόρτου ἐργασίας τοῦ Λογιστηρίου. Τὸ Συμβούλιο ἔθεσε τέρμα στὴν ἀνώμαλη αὐτὴ κατάσταση καὶ προσέλαβε εἰδικὸ λογιστὴ ὡς ἐλεγκτὴ δαπανῶν. Ἦδη ὁ ἔλεγχος προχωρεῖ σὲ παλαιότερα χρόνια, ἀφοῦ ἐξάντησε τὸ 1990, καὶ ἀποκαθίστανται ἐλλείψεις οἱ ὅποιες χρόνισαν περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι ἔπρεπε.

Καὶ κατὰ τὸ 1990 ἡ Ἑταιρεία φρόντισε γιὰ τὴν ὁμαλὴ διεξαγωγὴ καὶ τὴν πρόοδο τῶν ἔργων τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ. Τὸ Συμβούλιο μάλιστα ἀπασχολήθηκε πολὺ μὲ τὰ ἔργα αὐτὰ καὶ προσπάθησε νὰ ἐξαλείψῃ τὶς δυσκολίες καὶ τὶς ἀντιθέσεις ποὺ παρουσιάζονται.

Ἐπειδὴ τὸ θέμα τῶν ἐξυπηρετήσεων ποὺ προσφέρει ἡ Ἑταιρεία στὸ Δημόσιο μερικὲς φορές παραμορφώνεται ἀπὸ ἄγνοια, τὸ Συμβούλιο πληροφορεῖ τοὺς ἐταίρους ὅτι τὸ χρηματικὸ ὄφελος τῆς Ἑταιρείας εἶναι πολὺ μικρὸ, μπορῶ μάλιστα νὰ βεβαιώσω ὅτι

ἐκείνη εἶναι πού προσφέρει. Καὶ διασαφηνίζω: Κατὰ τὸ 1990 κατατέθηκαν στὴν Ἑταιρεία 471.403.900 δραχμὲς γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν ἔργων τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ χρήματα αὐτὰ ἔρχονται στὸ Ταμεῖο μας τμηματικά, καὶ τὶς περισσότερες φορές καθυστερημένα, τὸ ὄφελος τῆς Ἑταιρείας ἀπὸ τὸ πραγματικά υπέρογκο αὐτὸ ποσὸ ἦταν μόνο 12.754.187 δραχμὲς ἀπὸ τοὺς τραπεζικοὺς τόκους. Τὸ ποσὸν δὲν εἶναι ἀμελητέο ἀλλὰ οὔτε καὶ σημαντικό. Ἡ Ἑταιρεία ὅμως γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα ξεπερνοῦν τὰ εἴκοσι ἀναγκάστηκε νὰ προσλάβει προσωπικό: ἐλεγκτὴ δαπανῶν, βοηθὸ λογιστοῦ καὶ ἓναν ὑπάλληλο γιὰ τὶς ἐξωτερικὲς ἐργασίες, δηλαδὴ γιὰ τὶς συνεχεῖς δοσοληψίες μὲ τὶς τράπεζες. Οἱ παλαιοὶ ἐταῖροι θὰ θυμᾶστε ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν τὸ προσωπικὸ τοῦ Λογιστηρίου καὶ τῆς Γραμματείας ἦταν τρία πρόσωπα, ἡ Νίνα Πανταζοπούλου, ἡ κυρία Χριστίνα Μελισσηνοῦ καὶ ὁ Ταμίας. Σήμερα εἶναι δέκα πρόσωπα τὰ ὁποῖα δὲν ἐπαρκοῦν γιὰ τὴ διεκπεραίωση τῆς συνεχοῦς καὶ φορτικῆς ἐργασίας τοῦ πλήθους τῶν ἔργων τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ. Δὲν ὑπολογίζω τὸν κόπο τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως, οὔτε τὴν ἀπασχόληση τοῦ Συμβουλίου καὶ τὶς προσπάθειές του νὰ δίνει λύσεις σὲ προβλήματα πού συνεχῶς προκύπτουν.

Γιὰ τὴν ἀποτροπὴ δημιουργίας περιπλοκῶν στὴ διαχείριση τῶν πιστώσεων πού χορηγεῖ ἡ Ἑταιρεία, τὸ Συμβούλιο συνέταξε *Οἰκονομικὸ Κανονισμὸ*, ὅπως ὀρίζει τὸ ἄρθρο 12 τοῦ Ὁργανισμοῦ καὶ ὅπως ζητήθηκε ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ.

Τὸ βάρος λοιπὸν ὅλης τῆς διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐργασίας τῆς Ἑταιρείας τὸ εἶχε ἡ Γραμματεία, τὸ Λογιστήριον καὶ τὸ Ταμεῖο, ὑπηρεσίες πού ἐκτελοῦν ἔργο σημαντικό καὶ πολύμοχθο. Ἰδιαίτερα τὸ Λογιστήριον εἶναι τὸ μόνο τμῆμα τῶν Ὑπηρεσιῶν μας πού δὲν διακόπτει τὴ λειτουργία του ὀλόκληρο τὸν χρόνο γιατί πρέπει νὰ ἐξυπηρετεῖ, ἰδιαίτερα τὸ καλοκαίρι, τὰ ἔργα τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ.

Ὅπως ἔγινε τὰ προηγούμενα χρόνια καὶ κατὰ τὸ 1990 ἡ Ἑταιρεία συνέχισε νὰ ἐνισχύει συγγενῆ ἰδρύματα καὶ ἰδιώτες. Χορηγήθηκαν λοιπὸν σημαντικὰ ποσὰ στὸ Νομισματικὸ Μουσεῖο, στὸ LIMC, δηλαδὴ τὸ Ἴδρυμα πού ἐκδίδει τὸ Μυθολογικὸ Λεξικόν, ἀφ' ἑνὸς στὸ Κεντρικὸ πού ἐδρεύει στὴν Ἑλβετία, ἀφ' ἑτέρου στὸ Ἑλληνικὸ Τμῆμα πού ἐδρεύει στὴν Ἀθήνα, στὴν Ἑταιρεία Ἱστορικῶν Σπουδῶν ἐπὶ τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, στὸν Ὁμίλον Μελέτης Ἑλληνικοῦ Διαφωτισμοῦ, στὴν Ἑταιρεία Βυζαντινῶν Σπουδῶν, στὴν Ἑταιρεία Πελοποννησιακῶν Μελετῶν, στὴν Ἑταιρεία Θεσσαλικῶν Μελετῶν καὶ στὴ Χριστιανικὴ Ἀρχαιολο-

γική Ἑταιρεία. Ἰδιαίτερα μεγάλο ποσὸ χορηγήθηκε στὸ μόνο ἑλληνικὸ ἴδρυμα ποὺ ἐδρεύει στὸ ἐξωτερικόν, στὸ Ἰνστιτοῦτο Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν τῆς Βενετίας, τοῦ ὁποίου οἱ περιπέτειες ἔληξαν καὶ συνεχίζει τὴν ἐπιστημονικὴ δράση του.

Γιὰ εἰδικούς ἐθνικούς σκοποὺς χορηγήθηκαν σημαντικὰ ποσὰ στὸ Ἐθνικὸ Ἰδρυμα Ὑποδοχῆς καὶ Ἀποκαταστάσεως Παλινοστούτων Ὁμογενῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καὶ στὸν Ἑλληνικὸ Ἐρυθρὸ Σταυρὸ. Τὰ ποσὰ αὐτὰ δόθηκαν ὡς βοήθεια πρὸς τοὺς Βορειοηπειρώτες ποὺ βρίσκονται σὲ δυσχερῆ θέση καὶ πρὸς τὸν Βουλγαρικὸ λαὸ ὁ ὁποῖος ἐπηρεάστηκε ἔντονα ἀπὸ τὰ τελευταῖα γεγονότα τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Ἡ Ἑταιρεία δὲν παρέλειψε ἀκόμη νὰ ἐνισχύσει τὸν Ἑλληνικὸ Ἐρυθρὸ Σταυρὸ γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν του.

Μεγάλες δωρεές δημοσιευμάτων της ἔκαμε ἡ Ἑταιρεία στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Besançon τῆς Γαλλίας, στὸ Τμῆμα Νεοελληνικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Φλίντερς τῆς Νότιας Αὐστραλίας, στὸ Ὑπουργεῖο Αἰγαίου, στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Manitoba τοῦ Καναδᾶ καὶ στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Κύπρου ποὺ ἰδρύθηκε τελευταῖα. Τὰ δημοσιεύματα τῆς Ἑταιρείας ἀποφασίστηκε νὰ δίδονται δωρεὰν καὶ στὰ μέλη τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας Κύπρου. Μὲ παλαιότερες ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τὰ δημοσιεύματα τῆς Ἑταιρείας δίδονται δωρεὰν σὲ ὅλα τὰ μέλη — τοὺς ἀρχαιολόγους — τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας, στοὺς διδάσκοντες ἀρχαιολόγους τῶν Πανεπιστημίων μας, στὸ Ἐπιστημονικὸ Προσωπικὸ τοῦ Κέντρου Ἐρεῦνης τῆς Ρωμαϊκῆς Ἀρχαιότητος τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν καὶ τοῦ Κέντρου Ἐρεῦνης Ἀρχαιότητος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Γιὰ λόγους ἀνεξάρτητους ἀπὸ τὴ θέληση τοῦ Συμβουλίου δὲν δόθηκαν πέρυσι οἱ δύο δίμηνες ὑποτροφίες σὲ Κυπρίους ἀρχαιολόγους ποὺ εἶχαν ἐγκαίρως ἀναγγελεθῆ. Ἦδη ξεπεράστηκαν οἱ δυσκολίες ποὺ εἶχαν ἀνακύψει καὶ χορηγοῦνται φέτος τέσσερις ὑποτροφίες σὲ πρόσωπα ποὺ ἔχουν ἤδη ἐπιλεγῆ καὶ τὰ περιμένουμε.

Γιὰ τὴ σύνταξη μελετῶν καὶ δημοσιεύσεων ἡ Ἑταιρεία βοήθησε χρηματικὰ μὲ σημαντικὰ ποσὰ πολλοὺς, περὶ τοὺς σαράντα, Ἑλληνες ἀρχαιολόγους καὶ δύο ξένους. Μὲ τίς χρηματικὰς αὐτὰς ἐνισχύσεις, τῶν ὁποίων τὰ εὐεργετικὰ γιὰ τὴν ἑλληνικὴ ἐπιστῆμη ἀποτελέσματα θὰ φανοῦν σύντομα, ἡ Ἑταιρεία ἐκπληρώνει ἕναν ἀπὸ τοὺς μεγάλους της ἐθνικούς σκοπούς. Οἱ οικονομικὰς αὐτὰς ἐνισχύσεις πρέπει νὰ συνεχιστοῦν καὶ νὰ αὐξηθοῦν γιὰ νὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ συμπλήρωση τοῦ κενοῦ ποὺ παρατηρεῖται στὶς δημοσιεύσεις τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἑταιρείας καὶ τῆς Ὑπηρεσίας.

Ἐφ' ὅσον βρισκόμαστε στὸν χῶρο τῶν ἐνισχύσεων καὶ τῶν δωρεῶν, μὲ εὐχαρίστηση σᾶς πληροφοροῦ ὅτι ἡ Ἑταιρεία δέχτηκε ἀρκετὲς δωρεῆς εἴτε γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν της εἴτε γιὰ τὴν ἐνίσχυση ὀρισμένων ἔργων της. Δέχτηκε ἀκόμη ἰδιαίτερα εὐπρόσδεκτη δωρεά, τὸν ἠλεκτρονικὸ ὑπολογιστὴ μὲ τὸν «Θησαυρὸ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης», προσφορὰ τῆς κυρίας Μαρίας Μαριάννας Mc Donald, ἡ ὁποία καὶ ἀνακηρύχθηκε ἐπίτιμη ἑταῖρος. Ὁ «Θησαυρὸς τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης» τοῦ προγράμματος «Ἴβυκος» ἀποτελεῖ πλέον ἓνα σημαντικὸ μέρος τῆς Βιβλιοθήκης μας καὶ μεγάλο βοήθημα γιὰ τὴ μελέτη τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κόσμου. Ἡ ἐγκατάστασή του στὴν Ἑταιρεία, ἀποτέλεσμα πρωτοβουλίας τοῦ Ἀντιπροέδρου μας κ. Ἀγγελου Βλάχου, παρέχει πολὺτιμη συνδρομὴ στοὺς μελετητές.

Ἄλλὰ καὶ σὲ πρακτικότερα θέματα ἡ Ἑταιρεία ἤλθε ἀρωγὸς στοὺς ἀρχαιολόγους, μὲ τὴ φιλοξενία πολλῶν Ἑλλήνων καὶ ξένων στὸν ξενῶνα «Ντίτας Μαντζώρου» τῆς ὁδοῦ Ἄρνης, ποὺ ὅπως θυμόσατε ἀποτελεῖ δωρεὰ τῆς κυρίας Ἑλπίδας Μαντζώρου.

Στὸ μέγαρο τῆς Ἑταιρείας ὀλοκληρώθηκαν τὰ ἔργα διαρρύθμισης τοῦ πέμπτου ὀρόφου, τὸν ὁποῖο τώρα καταλαμβάνουν τὸ Λογιστήριον, ἡ Γραμματεία, ἡ Αἴθουσα τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Συμβουλίου καὶ τὰ Γραφεῖα τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως. Οἱ χῶροι ποὺ ἐλευθερώθηκαν παραχωροῦνται στὴ Βιβλιοθήκη γιὰ τὴν ἐπέκτασή της. Σᾶς ὑπενθυμίζω ὅτι κατὰ τὰ προηγούμενα χρόνια, 1988 καὶ 1989, ἐπισκευάστηκαν τὰ ὑπόγεια καταφύγια τοῦ μεγάρου μας, τὰ ὁποία μετατράπηκαν σὲ ἀποθήκες βιβλίων, καὶ δημιουργήθηκε ἡ Αἴθουσα Δεξιῶσεων, ἡ ὁποία ἐγκαινιάστηκε μὲ τὴν ἔκθεση Dörfeld. Ἀπομένουν ἀκόμη λίγες ἐργασίες βελτίωσης τοῦ μεγάρου, οἱ ὁποῖες θὰ μᾶς δώσουν νέους χώρους γιὰ τὴ φύλαξη βιβλίων καὶ ἀρχείων.

Ἡ Βιβλιοθήκη μας ἔτυχε ἰδιαίτερης φροντίδας. Κάθε νέο βιβλίο ποὺ ἐκδίδεται καὶ ἀφορᾷ στὴν ἑλληνικὴ ἀρχαιολογία καὶ ἱστορία ἀγοράζεται καὶ συγχρόνως συμπληρώνονται τὰ κενὰ τοῦ παρελθόντος στὶς σειρὲς τῶν περιοδικῶν καὶ στὶς μονογραφίες.

Τὴ Βιβλιοθήκη χρησιμοποίησαν κατὰ τὴ χρονιά ποὺ πέρασε 5.500 μελετητές, κυρίως φοιτητές καὶ σπουδαστές. Κατὰ τὸ 1988 τὴν χρησιμοποίησαν 7.000 ἀναγνώστες καὶ κατὰ τὸ 1989 6.700 ἀναγνώστες. Ὁ μικρότερος ἀριθμὸς τοῦ 1990 ὀφείλεται, ὑποθέτω, στὶς καταλήψεις τῶν Πανεπιστημίων καὶ συνεπῶς στὴν ἀποχὴ τῶν φοιτητῶν καὶ ἀπὸ τὴ μελέτη.

Ἐμπλουτίστηκε ἡ Βιβλιοθήκη κατὰ τὸ 1990 μὲ 1.237 νέους τόμους, 244 ἀπὸ δωρεές, 336 ἀπὸ ἀνταλλαγές καὶ 657 ἀπὸ ἀγορές. Γιὰ τὰ βιβλία ποὺ ἀγοράστηκαν δαπανήθηκαν 5.000.000 δραχμές. Στὸ ποσὸν αὐτὸ πρέπει νὰ προστεθοῦν ἀκόμη 2.000.000 δραχμές ποὺ ἀντιπροσωπεύουν τὴν ἀξία τῶν ἐκδόσεών μας ποὺ ἀνταλλάξαμε μέσω τοῦ Οἴκου Wasmuth μὲ νέα βιβλία.

Τὸ 1988 ἡ Βιβλιοθήκη ἐμπλουτίστηκε μὲ 935 νέα βιβλία καὶ τὸ 1989 μὲ 1.528. Συνολικὰ κατὰ τὰ τρία χρόνια ποὺ πέρασαν τὰ νέα βιβλία ποὺ προστέθηκαν εἶναι 3.700, καὶ σ' αὐτὰ περιλαμβάνεται κάθε νέο σημαντικὸ ἔργο ποὺ ἐκδίδεται καὶ ἀφορᾷ στὴν ἑλληνικὴ ἀρχαιολογία.

Σημαντικὸ ποσὸν δαπανήθηκε ἀκόμη γιὰ τὴ βιβλιοδεσία τῶν νέων ἀλλὰ καὶ τῶν ἐφθαρμένων βιβλίων, τῶν πολυάριθμων ἀνατύπων τὰ ὁποῖα σταχώθηκαν κατὰ συγγραφεῖς ἢ κατὰ εἶδος, καὶ παλαιῶν μνημειακῶν ἐκδόσεων, ὅπως τῶν πινάκων μὲ τὶς ρωμαϊκὲς εἰκονιστικὲς κεφαλές, τῶν Arndt καὶ Lippold, τῆς ρωμαϊκῆς πλαστικῆς τῶν Brunn καὶ Bruckmann, τῆς ἑλληνικῆς καὶ ρωμαϊκῆς εἰκονογραφίας, κειμένων περιηγητῶν καὶ τόμων ἐφημερίδων.

Ἄλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῶν βιβλίων μερίμνησε τὸ Συμβούλιο. Ἐγκαταστάθηκε σύστημα ἀσφαλείας τὸ ὁποῖο, μὲ λύπη μου λέγω, ἀποδείχτηκε ἀποτελεσματικόν. Ἐλπίζουμε ὅτι αὐτὴ τοῦ ἢ ἀποτελεσματικότητά θὰ τὸ κάμει σύντομα ἀνώφελο.

Ὡς πρὸς τὸ μοναδικὸ Ἄρχειο μας, προχωρεῖ μὲ γοργὸ ρυθμὸ ἢ κατὰταξὴ τῶν φωτογραφιῶν, ἢ συντήρηση καὶ ἢ ἐκτύπωση παλαιῶν ἀρνητικῶν, ἢ συγκέντρωση τῶν διάσπαρτων φωτογραφιῶν παλαιῶν ἀνασκαφῶν, καὶ σύντομα ἐλπίζουμε νὰ συντηρηθοῦν καὶ νὰ ἐκτεθοῦν οἱ μοναδικές ἀπὸ ἄποψη μεγέθους καὶ ποιότητος φωτογραφίες ποὺ εἶχε στείλει ἡ Ἑταιρεία στὴν ἔκθεση τῶν Θεερμῶν τῆς Ρώμης τοῦ 1911.

Ἄλλο ἔργο τοῦ Ἄρχειοῦ μας, ἐκτὸς τῆς βοήθειας καὶ ἐξυπηρέτησης τῶν μελετητῶν, εἶναι ἡ συντήρηση πολύτιμων ἐγγράφων, ἐντύπων καὶ ζωγραφικῶν ἔργων. Ἀρχὴ ἔγινε ἀπὸ ἕναν μεγάλου μεγέθους πίνακα τοῦ Αἰμιλίου Gilliéron υἱοῦ, ἀντίγραφο στήλης τῶν Παγασῶν, καὶ συνεχίζουμε μὲ τὴ συντήρηση σχεδίων, χαρτῶν καὶ ἐγγράφων.

Τὸ ἔχω εἰπεῖ καὶ παλαιότερα καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω. Ὅσοι ἀπὸ τοὺς ἐταίρους διαθέτουν ἀρχεϊακὸ ὕλικὸ ποὺ ἀφορᾷ στὴν ἑλληνικὴ ἀρχαιολογία, ἐντυπα, ἐγγραφα, φωτογραφίες, ἄς τὸ προσφέρει στὴν Ἑταιρεία καὶ ἄς εἶναι βέβαιος ὅτι ἡ δωρεά τοῦ θὰ ἀναγνωριστεῖ καὶ θὰ εἶναι χρήσιμη.

Ἡ Ἑταιρεία ἀκόμη θέλει νὰ ἰδεῖ προσιτὸ καὶ καταταγμένον καὶ τὸ Ἄρχειο τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας καὶ εἶναι πρό-

θυμη νὰ βοηθήσει στὴν ἐκπλήρωση τῆς ἐπιθυμίας αὐτῆς. Ὑπάρχει στὸ μέγαρό μας ὁ κατάλληλος χῶρος ὅπου τὸ Ἄρχειο αὐτὸ θὰ βρεῖ φιλόξενη θέση, ἕως ὅτου ἡ Ὑπηρεσία ἀποκτήσει τὴν ἀνάλογη πρὸς τὴ σημασία του στέγη.

Τὸ Γραφεῖο Δημοσιευμάτων ἔδειξε τὴν ἴδια ἔντονη δραστηριότητα καὶ κατὰ τὸ 1990, μὲ τὴν ἔκδοση πέντε τευχῶν τοῦ Ἐνημερωτικοῦ Δελτίου, ἑνὸς τόμου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος, δύο τόμων τῶν Πρακτικῶν, ἑνὸς τόμου τοῦ Ἔργου καὶ τριῶν τόμων μονογραφικῶν.

Ἀξίζει ὅμως νὰ ἀνακεφαλαιώσουμε τὴ δραστηριότητά μας στὸν τομέα αὐτό. Ἀπὸ τὶς 19 Ἰουνίου τοῦ 1988 ἕως σήμερα ἐκδόθηκαν ἀπὸ τὴν Ἐταιρεία 3 τόμοι τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος, 4 τόμοι τῶν Πρακτικῶν, 4 τόμοι τοῦ Ἔργου, 14 τεύχη τοῦ Ἐνημερωτικοῦ Δελτίου καὶ 11 τόμοι βιβλίων. Ἐκτυπώθηκαν ἀκόμη ὁ Κατάλογος τῶν Δημοσιευμάτων μας, ὁ Δημοσιευτικὸς Κανονισμὸς καὶ ὁ Οἰκονομικὸς Κανονισμὸς. Στὸ ἐνεργητικὸ τοῦ Γραφείου Δημοσιευμάτων προστίθενται ἀκόμη καὶ τρεῖς δεκάδες καλαίσθητων ἐντύπων προσκλήσεων στὶς ἐκδηλώσεις μας. Ἐγίνε ἀκόμη ἡ φωτομηχανικὴ ἀνατύπωση τῆς Ἐφημερίδος Ἀρχαιολογικῆς τῆς Πρώτης Περιόδου ποὺ ἐξέδιδε ὁ Κυριακὸς Πιττάκης, σὲ ὀκτῶ τόμους μὲ εὐρετήρια, καὶ τοῦ βιβλίου τοῦ Στεφάνου Α. Κουμανοῦδη, Ἀττικῆς Ἐπιγραφαὶ Ἐπιτύμβιοι, μὲ ἕναν τόμο ὡς συμπλήρωμα, ποὺ περιέχει προσθήκες καὶ παρατηρήσεις τοῦ ἴδιου τοῦ Κουμανοῦδη στὶς ἐπιγραφές ποὺ εἶχε δημοσιεύσει. Τὰ βιβλία αὐτὰ θὰ παρουσιαστοῦν σὲ εἰδικὴ Δημόσια Συνεδρία τὸ φθινόπωρο.

Χωρὶς νὰ παραγνωρίζουμε τὴ σημασία ὄλων ἀνεξαιρέτως τῶν δραστηριοτήτων τῆς Ἐταιρείας, πρέπει νὰ ἐπαναλάβω πῶς τὸ ἔργο τῆς Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ Γραφείου Δημοσιευμάτων εἶναι ὅ,τι σημαντικότερο ἐπιτελοῦμε. Ἡ ἀνάπτυξή του σὲ μεγαλύτερο καὶ τελειότερο βαθμὸ εἶναι καθῆκον πρὸς τὸν τόπο, εἴτε ἀναγνωρίζεται ἡ ἐκπλήρωσή του εἴτε ὄχι.

Ὡς πρὸς τὶς ἀνασκαφές, θυμᾶστε ὅτι τὸ Συμβούλιο εἶχε θέσει ἐξ ἀρχῆς ὡς βασικὸ ἄξονα τῆς ἐπιστημονικῆς πολιτικῆς τῆς Ἐταιρείας τὴ μείωση τοῦ ἀριθμοῦ τους καὶ τὴν ἐνίσχυση αὐτῶν ποὺ γίνονταν, μὲ σκοπὸ τὴν περάτωσή τους σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα καὶ τὴν ὀλοκλήρωση τῆς ἔρευνας μὲ τὴν τελικὴ δημοσίευση.

Ἐκπονήθηκε λοιπὸν πρόγραμμα μὲ τὴ σύμφωνη γνώμη τῶν ἀνασκαφῶν, πρόγραμμα ὀλοκλήρωσης τῶν ἀνασκαφῶν καὶ σταδιακῆς μείωσης τοῦ ἀριθμοῦ τους. Τὸ πρόγραμμα αὐτὸ τέθηκε ὑπ' ὄψης σας καὶ ὑπ' ὄψης τῶν ἀνασκαφῶν μὲ τὴν ἔκδοση εἰδικοῦ τεύ-

χους του *Ενημερωτικού Δελτίου*, του τεύχους 7. Το 1987 οί ανασκαφές της *Εταιρείας* ήταν 38, αριθμός υπερβολικός από κάθε άποψη. Κατά το 1990 έγιναν 23, αριθμός υπερβολικός και αυτός αλλά κατά πολύ μικρότερος του αριθμού του 1987. Αντίθετα αυξήθηκαν οί πιστώσεις που διατέθηκαν για τις ανασκαφές.

Ενώ κατά το 1988 χορηγήθηκαν για τόν σκοπό αυτό 16.018.113 δραχμές, το 1989 με λιγότερες ανασκαφές χορηγήθηκαν 36.927.819 δραχμές και το 1990 48.508.814 δραχμές. Η διαφορά είναι πολύ μεγάλη και γίνεται ακόμη μεγαλύτερη αν λάβετε υπ' όψη ότι στον προϋπολογισμό του 1991 τόν κονδύλιο τών ανασκαφών είναι 65.000.000 δραχμές. Τόν Συμβούλο όμως έκρινε ότι τόν καθήκον του απέναντι στα μνημεία δέν εκπληρώνεται πλήρως με τά κονδύλια αυτά. Γι' αυτό διέθεσε τά προηγούμενα χρόνια, και θά διαθέσει έφετος, σημαντικά ποσά για συντήρηση μνημείων και αρχαιολογικών χώρων που έρευνήσε ή *Εταιρεία*. Πρόσφατα διέθεσε, ως άπαρχή, μεγάλο ποσόν για τήν *Ελευσίνα* της όποιας, όπως έχει αναγγελθεί στό *Ενημερωτικό Δελτίο*, καταρτίζεται τόν πρόγραμμα συντήρησης και τελικής δημοσίευσης.

Μέ τόν πνεύμα αυτό τόν Συμβούλο αποφάσισε και τή μελέτη και δημοσίευση της μεγάλης ανασκαφής της Νικοπόλεως όπου εργάστηκαν και έρευνήσαν, αναφέρω μόνον όσους δέν ζοϋν, ό *Αλέξανδρος Φιλαδελφεύς*, ό *Γεώργιος Σωτηρίου*, ό *Αναστάσιος Όρλάνδος* και ό *Ιωάννης Παπαδημητρίου*. Αρχή θά γίνει από τήν έκπόνηση του άτλαντος τών έρειπίων της Νικοπόλεως, ό όποιος θά άποτελέσει τή βάση της τελικής μελέτης.

Λεπτομέρειες όμως για τά άποτελέσματα τών έν ενεργεία ανασκαφών, τόν σημαντικό αυτό τομέα της δράσης της *Εταιρείας*, θά άκούσετε κατά τήν αύριανή είδική συνεδρία κατά τήν όποία θά σάς δοθεί και ό τόμος του *Έργου* του 1990.

Και κατά τόν 1990 και 1991 λειτούργησε ή *Σχολή Διδασκαλίας* της *Ιστορίας* της *Τέχνης*, με συρροή άκροατών και θέματα τών μαθημάτων τούς μεγάλους σταθμούς της δυτικής αρχιτεκτονικής και τή βυζαντινή τέχνη από τούς παλαιοχριστιανικούς χρόνους ως τήν αναβίωση της βυζαντινης τεχνοτροπίας κατά τόν αιώνα που λήγει. Η λειτουργία της *Σχολής* θά συνεχιστεί με νέους κύκλους μαθημάτων έξ ίσου ενδιαφέροντες.

Συνεπές τόν Συμβούλο σέ όσα σάς είχε αναγγείλει πέρυσι, άρχισε με τή βοήθεια νέων συνεργατών τή σύνταξη του *Αρχείου τών Μνημείων τών Αθηνών και της Αττικής*, της αρχαίας και της μεσαιωνικής περιόδου. Μέ τόν έργο αυτό, όταν ολοκληρωθεί, θά έχουμε στη διάθεσή μας τήν αναλυτική κριτική και συνθετική

μορφή τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἑταιρείας καὶ τῆς Ὑπηρεσίας στὴν Ἀθήνα καὶ τὴν Ἀττικὴ κατὰ τὸν 19ο αἰῶνα, τῶν ὁποίων ἡ δημοσίευση δὲν εἶναι δυνατὸν πλέον νὰ γίνεи κατὰ τὴν καθιερωμένη μέθοδο. Μὲ τὸ ἀρχεῖο ποὺ συντάσσεται θὰ δοθοῦν στοὺς μελετητὲς τῆς ἀθηναϊκῆς καὶ τῆς ἀττικῆς ἀρχαιολογίας ὅλα τὰ στοιχεῖα ποὺ μᾶς διέσωσαν οἱ Ἕλληνες ἀρχαιολόγοι καὶ τὰ ὁποῖα, κατὰ μία ἐπιτυχὴ ἔκφραση, ἔχουν καλυφθεῖ ἀπὸ τὴ βιβλιογραφικὴ σκόνη. Πρῶτο ἔργο τῶν νέων συνεργατῶν μας ὑπῆρξε τὸ πλήρες εὔρετῆριο τοῦ παλαιοῦ περιοδικοῦ Ἀθῆναιον ποὺ ἐξέδιδε ὁ Στέφανος Α. Κουμανούδης καὶ τὸ ὁποῖο σύντομα θὰ κυκλοφορήσει.

Εἰδικὸς συνεργάτης ἐπίσης τῆς Ἑταιρείας ἀσχολεῖται μὲ τὴ λεπτομερῆ καταγραφή τῶν καταλοίπων τοῦ Στεφάνου Α. Κουμανούδης, μάλιστα ἐκείνων ποὺ ἀφοροῦν τὰ ἀρχαιολογικὰ μας πράγματα καὶ ἰδιαίτερα τὴν Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία. Ὄταν τὸ ἔργο ὀλοκληρωθεῖ θὰ ἔχουμε, κατὰ τὸ δυνατόν, πλήρη γνώση τοῦ ἔργου τοῦ μεγάλου ἐκείνου Γραμματέως μας καὶ τῆς προσωπικότητάς του, καὶ θὰ δοθεῖ καὶ στοὺς ἐρευνητὲς ἄλλων κλάδων τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας ἱστορικὸ ὕλικὸ κριτικὰ ἐπεξεργασμένο.

Πιστεύω ὅτι ὅλοι θὰ θεωρήσετε ὡς εὐχάριστο ἄγγελμα τὴν ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου ἱδρύσεως τμήματος τῆς Ἑταιρείας στὴν Κύπρο. Σὰς ὑπενθυμίζω ὅτι κατὰ τὸ 1920 εἶχε ἱδρυθεῖ, νομοθετικῶς μόνον, Ἀρχαιολογικὴ Σχολὴ τῆς Ἑταιρείας στὴν Κωνσταντινούπολη, ἐγχείρημα ποὺ ναυάγησε γιὰ τοὺς λόγους ποὺ γνωρίζετε. Τὸ τμήμα τῆς Ἑταιρείας στὴν Κύπρο ἱδρύεται μὲ ἄλλους οἰωνοὺς καὶ πιστεύουμε ὅτι θὰ βοηθήσει τὴν ἑλληνικὴ ἀρχαιολογία.

Τελειώνοντας τὸν ἀπολογισμό του τὸ Συμβούλιο εὐχαριστεῖ τὸ προσωπικὸ τῆς Ἑταιρείας γιὰ τὴν πρόθυμη καὶ ὁμόθυμη συνεργασία στὴν ἐκπλήρωση τοῦ ἔργου ποὺ ἀνέλαβε. Εὐχαριστεῖ ἀκόμη τοὺς ἐταίρους γιὰ τὴν ἐμπιστοσύνη ποὺ ἔδειξαν καὶ γιὰ τὴ βοήθειά τους σ' ἓνα ἔργο πραγματικὰ δυσχερές. Ἡ Ἑταιρεία τοῦ 1991 διαφέρει ἀπὸ ἐκείνην τοῦ 1988. Εἶναι ἓνα νέο ἴδρυμα, προικισμένο μὲ τὴν πείρα τῶν παθημάτων, τῶν ἀποτυχιῶν καὶ τῶν παραλείψεων τοῦ παρελθόντος. Ἐχοντας τώρα σαφεῖς σκοποὺς καὶ σταθερὲς ἐπιδιώξεις, προσπαθεῖ νὰ ἐκπληρώσει τὴν ἀποστολὴ ποὺ ἐπὶ πολλὰς δεκαετίες εἶχε παραμελήσει, ἐννοῶ τὴ δημιουργικὴ ἔρευνα καὶ τὶς ἐπιστημονικὲς δημοσιεύσεις. Μὲ τὴ βοήθεια ποὺ εὐχαρίστως παρέχει πρὸς τοὺς Ἕλληνες ἀρχαιολόγους, πιστεύουμε πὼς δημιουργεῖται τὸ κλίμα ἐκεῖνο μέσα στὸ ὁποῖο οἱ ἀσύντακτες προσπάθειες τῶν νέων, ἀλλὰ καὶ πολλῶν παλαιότερων, θὰ

στραφοῦν πρὸς τὴν ὀρθὴ κατεύθυνση. Ἡ Ἐφορεία τοῦ 1837 ἔθεσε ὡς κύριο σκοπὸ τῆς Ἑταιρείας τὶς ἀνασκαφῆς καὶ αὐτὸ συνεχίστηκε μηχανικὰ ἐπὶ 150 χρόνια. Τὸ Συμβούλιο τοῦ 1988 ἔκρινε πὼς τὰ ἀποτελέσματα τῆς μακρᾶς αὐτῆς πορείας ἦταν, ἀπὸ μιὰν ἄποψη, πολὺ ἰσχνὰ καὶ μὲ τὴ συγκατάθεσή σας στράφηκε καὶ πρὸς ἄλλες κατευθύνσεις. Ἡ στροφὴ τοῦ αὐτῆ ἄρχισε ἤδη νὰ ἀποδίδει καρπούς. Νέες δημοσιεύσεις εἶδαν τὸ φῶς καὶ ἄλλες, περισσότερες, ἐτοιμάζονται μὲ τὴ βοήθεια καὶ τὴν προτροπὴ του. Μεγαλεπήβολα ἐρευνητικὰ ἔργα συντελοῦνται ἀπὸ τοὺς ἀρχαιολόγους τῆς νέας γενεᾶς καὶ μὲ τὰ νέα μέσα τὰ ὁποῖα οἱ παλαιότεροι θαυμάζουμε ἀλλὰ ἴσως εἶναι ἀργὰ γιὰ νὰ τὰ μεταχειριστοῦμε στὸν ἐπιθυμητὸ βαθμὸ. Σὲ ὅλα ὅσα ἔκαμε καὶ ὅσα προσπάθησε νὰ κάμει τὸ Συμβούλιο κατὰ τὰ τρία χρόνια πὺν πέρασαν, ἡ κυρίαρχη ἰδέα ἦταν πὼς ἔπρεπε νὰ τὰ ἰδοῦμε ὀλοκληρωμένα στὶς ἡμέρες μας, στὴ διάρκεια τῆς δικῆς μας ζωῆς. Καὶ αὐτὸ πρέπει νὰ διέπει τὶς πράξεις ὄλων, πὺν θὰ μᾶς διαδεχθοῦν. Τὸ μέλλον δὲν μπορεῖ νὰ καθοριστεῖ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Τὸ 1989 ἦταν ἡ χρονιά κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας ἡ ἀναπόδραστη αὐτῆ ἀρχὴ ἀποδείχτηκε μὲ φοβερὸ τρόπο. "Ἄς ἐργαζόμεστε λοιπὸν δημιουργικὰ σύμφωνα μὲ τὰ μέτρα τῶν δυνατοτήτων μας ἀλλὰ καὶ τὰ μέτρα τῆς ζωῆς μας. Τὸ νὰ τοποθετοῦμε τὴν ἐκπλήρωση τῶν ὑποχρεώσεών μας στὸ μέλλον, σὲ μιὰν ἀνύπαρκτη ἔννοια, ἰσοδυναμεῖ μὲ παραίτησή μας ἀπὸ αὐτὴν. Αὐτὰ εἶχα νὰ σᾶς εἰπῶ.

Ἄφοῦ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς διάβασε τὴν ἔκθεση τῶν πεπραγμένων τοῦ 1990, ἡ Α' Γραμματεὺς τῆς Συνελεύσεως κυρία Μαρία Παντελίδου Γκόφα διάβασε τὴν ἔκθεση πὺν συνέταξε ἡ πενταμελὴς Ἐλεγκτικὴ Ἐπιτροπεῖα γιὰ τὸ 1990, γιὰ τὴν οἰκονομικὴ διαχείριση τοῦ ἔτους αὐτοῦ. Ἡ ἔκθεση, ὑπογεγραμμένη ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπεῖας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τῶν ἄρθρων 31 καὶ 32 τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, ἡ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ συντάσσει ἔκθεση σχετικὰ μὲ τὸν ἔλεγχο τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ λήξαντος ἔτους τὴν ὁποία καὶ ὑποβάλλει πρὸς τὴ Γενικὴ Συνέλευση τῶν ἐταίρων.

Κατὰ τὸ ἄρθρο 17 τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας στὴν τήρηση τῶν λογιστικῶν βιβλίων ἀκολουθεῖται τὸ διπλογραφικὸ σύστημα. Τὰ λογιστικὰ βιβλία πὺν τηρήθηκαν τὸ ἔτος 1990 μὲ τὸ σύστημα αὐτὸ εἶναι τὰ ἑξῆς:

1. Ἀναλυτικὸ Ἡμερολόγιο Ταμείου μὲ στήλες ἀναπτύξεως.

2. 'Αναλυτικό 'Ημερολόγιο Διαφόρων Πράξεων με στήλες αναπτύξεως.
3. Συγκεντρωτικό 'Ημερολόγιο.
4. Συγκεντρωτικό Καθολικό.
5. 'Αναλυτικά Καθολικά (καρτέλες κατά λογαριασμό).

Βάσει τῶν καταχωρήσεων ποῦ ἔγιναν στὰ ἀνωτέρω λογιστικὰ βιβλία συντάχθηκε στὶς 31.12.1990 ὁ 'Ισολογισμὸς Περιουσιακῆς Καταστάσεως καὶ ὁ Πίνακας τῶν 'Αποτελεσμάτων Χρήσεως 1990. Παρατίθενται στὴ συνέχεια ἀνάλυση τῶν οἰκείων λογαριασμῶν καὶ σχετικὲς παρατηρήσεις ἐπ' αὐτῶν.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

1. «Γήπεδα»: Στὸν λογαριασμὸ αὐτὸ ἀναγράφεται ἡ ἀξία τῶν διαφορῶν οἰκοπέδων κυριότητος τῆς 'Αρχαιολογικῆς 'Εταιρείας, ἡ ἀξία τῶν ὁποίων ἀνέρχεται σὲ 171.133.200 δρχ. σύμφωνα μὲ ἀποτίμηση τοῦ ἔτους 1979. 'Η ἀξία αὐτὴ εἶναι ὑποεκτιμημένη καὶ δὲν ἀπεικονίζει τὴ σημερινὴ κατάστασι βάσει τῶν ἰσχυουσῶν τιμῶν τῶν οἰκοπέδων τῆς Α. Συγγραφοῦ ὅπου καὶ εὐρίσκονται. 'Υποχρέωση πάντως τῆς 'Αρχαιολογικῆς 'Εταιρείας νὰ προβαίνει στὴν κατ' ἔτος ἀναπροσαρμογὴ τῆς τιμῆς τους στὸν 'Ισολογισμὸ δὲν ὑπάρχει. Λόγω ὁμως τῆς θέσεως τους ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει πάντοτε ὁ φόβος εἴτε τῆς καταπάτησης εἴτε τῆς ἀπαλλοτρίωσης ἀπὸ τοὺς Δήμους στὴν περιφέρεια τῶν ὁποίων εὐρίσκονται, προκειμένου νὰ ἐξυπηρετηθοῦν οἱ δημότες μὲ κοινόχρηστους χώρους. 'Ανεξάρτητα ἀπὸ τὸν λόγον αὐτὸ θεωρεῖται σκόπιμον νὰ προβεῖ ἡ 'Αρχαιολογικὴ 'Εταιρεία στὴν ἀξιοποίηση τῆς ἀκίνητης αὐτῆς περιουσίας εἴτε ἀνεγείροντας οἰκοδομὰς — χώρους γραφείων καὶ καταστημάτων — εἴτε ἀφοῦ ἐκπονηθοῦν μετὰ ἀπὸ δημόσιο φανερό πλειοδοτικὸ διαγωνισμό, τὸ προϊόν τῆς ἐκποίησης νὰ ἐπενδυθεῖ σὲ ὁμόλογα ἢ τίτλους ὑψηλῆς ἀπόδοσης ὥστε νὰ προκύψει τὸ μεγαλύτερον δυνατό ὄφελος γιὰ τὴν 'Αρχαιολογικὴ 'Εταιρεία.
2. «Κτίρια»: Στὸν λογαριασμὸ αὐτὸ ἀπεικονίζονται μὲ λογιστικὸ ἰσότιμον χάριν μνείας δύο κατηγορίες ἀκινήτων. Μία κατηγορία εἶναι ἐκείνη τῶν ὀλοσχερῶς ἀποσβεσμένων ἀκινήτων πλήρους κυριότητος τῆς Α.Ε. τὰ ὁποῖα εἴτε ἰδιοχρησιμοποιοῦνται (κεντρικὸ κτίριον Πανεπιστημίου 22 καὶ Ξενώνας, διαμέρισμα Ἄρνης 7) εἴτε εἶναι ἐκμισθωμένα. 'Η ἄλλη κατηγορία ἀφορᾷ τὰ διαμερίσματα τὰ ὁποῖα ἐδώρησε στὴν Α.Ε. ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διατελέσας Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Γεώργιος

Μυλωνᾶς καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Α.Ε. ἔχει τὴν ψιλὴ κυριότητα καὶ τὴν ἐπικαρπία ἢ χήρα τοῦ Γ. Μυλωνᾶ. Ὄταν, σύμφωνα μὲ τὸ δωρητήριο συμβόλαιο, περιέλθει στὴν Α.Ε. καὶ ἡ ἐπικαρπία ἐπ' αὐτῶν, ἀποκτήσει δηλαδὴ ἡ Α.Ε. τὴν πλήρη κυριότητά τους δυναμένη πλέον νὰ τὰ ἐκμεταλλευθεῖ, τότε θὰ ἀποτιμηθοῦν καὶ θὰ ἐμφανισθοῦν μὲ τὴν πραγματικὴ τους ἀξία στὸν Ἴσολογισμό, ἀυξάνοντας ἰσόποσα τὸ Κεφάλαιο. Σημειοῦται ὅτι τὰ ἐκμισθωμένα ἀκίνητα (γραφεῖα καὶ καταστήματα) ἀποφέρουν σημαντικὸ ἔσοδο στὴν Α.Ε., ἢ ὁποῖα μετὰ ἀπὸ ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ. καὶ τὴν ἀμέριστη φροντίδα τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου κ. Ν. Λούβαρη προβαίνει στὶς ἐκάστοτε ἐπιβαλλόμενες ἀναπροσαρμογὲς τῶν μισθωμάτων.

3. «*Ἐγκαταστάσεις Κτιρίων*», «*Μηχανολογικὸς Ἐξοπλισμὸς*»: Ἡ Α.Ε. στὴν προσπάθεια ἐκσυγχρονισμοῦ τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ κεντρικοῦ κτιρίου ὥστε νὰ βελτιωθεῖ ἡ παροχὴ ὑπηρεσιῶν τῆς καὶ οἱ πάσης φύσεως δραστηριότητές τῆς (Βιβλιοθήκη, Αἴθουσα Διαλέξεων, Αἴθουσα Ἐκθέσεων, γῶροι γραφείων), ἀπὸ τοῦ ἔτους 1988 ἔχει προβεῖ στὶς ἀπαραίτητες ἐργασίες ἀνακαίνισης καὶ ἐκσυγχρονισμοῦ στὸ α' καὶ β' ὑπόγειο καθὼς ἐπίσης στὸν 4ο καὶ 5ο ὄροφο. Οἱ ἐργασίες συνίστανται σὲ οἰκοδομικὲς ἐν γένει ἐργασίες καὶ μηχανολογικὲς, ἠλεκτρολογικὲς καὶ κλιματιστικὲς (κλιμακοστάσιο, διαμόρφωση 5ου ὀρόφου σὲ γραφεῖα, πλῆρες κεντρικὸ κλιματιστικὸ σύστημα, ἀναδιάταξη Βιβλιοθήκης καὶ σύστημα ἀσφαλείας αὐτῆς). Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ ἐπενδύθηκαν κατὰ τὸ ἔτος 1990, 41.404.108 δρχ. Οἱ ἐργασίες εὐρίσκονται στὸ τέλος τους. Γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ τὸ ἔτος 1989 εἶχαν διατεθεῖ 24.966.210 δρχ. Οἱ λογαριασμοὶ αὐτοὶ ὑπόκεινται σὲ ἐτήσια ἀπόσβεση 20%.
4. «*Ἐπιπλα καὶ Σκευή*»: Κατὰ τὸ ἔτος 1990 μετὰ ἀπὸ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἀνωτέρω ἐργασίες ἀποφασίστηκε ἡ μηχανοργάνωση τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Α.Ε. (Λογιστήριον, Γραμματεία, Βιβλιοθήκη, Ἀρχεῖα) καὶ ἡ ὑποστήριξη τῶν συστημάτων μὲ τὴν ἀναγκαῖα ἐπίπλωση. Ἀντικαταστάθηκε τὸ παλαιὸ τηλεφωνικὸ κέντρο μὲ νέο αὐτόματο ἠλεκτρονικὸ τηλεφωνικὸ κέντρο καὶ ἐγκαταστάθηκε συσκευὴ Telefax. Διατέθηκαν 9.751.681 δρχ. γιὰ τὴν προμήθεια καὶ ἐγκατάσταση Computers τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἤδη σὲ πλήρη λειτουργία. Ἔτσι ἐπιταχύνεται ἡ ἐκτέλεση τῶν ἐργασιῶν τῶν διαφόρων τομέων καὶ αὐξήθηκε τόσο ἡ πληροφοριοδοτικὴ ἰκανότητα τῆς Α.Ε. ὅσο καὶ ἡ ἀποδοτικότητα καὶ παραγωγικότητα τοῦ ἀπασχολούμενου προσωπικοῦ.
5. «*Βιβλία Ἀποθέματος*»: Εἶναι τὰ ἐκτὸς συναλλαγῆς πλέον βιβλία τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν παλαιᾶς ἐκδόσεως τῆς Α.Ε., σπάνιες, καὶ σὲ περιορισμένο ἀριθμὸ ἀντιτύπων. Ἀρκετὰ ἀπὸ αὐτὰ ἤδη ἀνατυπώνονται (κυρίως ΠΑΕ, ΑΕ, Ἔργον).
6. «*Βιβλία Βιβλιοθήκης*»: Ἡ Α.Ε. κατὰ τὸ ἔτος 1990 διέθεσε τὸ ποσὸ

των 11.350.984 δρχ. για την αγορά διαφόρων βιβλίων προς εμπλουτισμό της Βιβλιοθήκης, καθώς επίσης και για τη βιβλιοδεσία τους.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

7. «Βιβλία προς διάθεση»: Ο λογαριασμός αυτός εμφανίζει το υπόλοιπο της 31.12.1990 των προς πώληση βιβλίων σε τιμή κόστους βάσει της αξίας του χαρτιού και των εξόδων για στοιχειοθεσία, έκτύπωση και βιβλιοδεσία, χωρίς να υπολογίζεται σ' αυτό το αναλογικό κόστος που προκύπτει από τον έπιμερισμό των λειτουργικών δαπανών της Α.Ε. Αναλυτικά ή κίνηση του λογαριασμού αυτού σε συσχετισμό με τους λογαριασμούς «Πώληση βιβλίων», «Βιβλία υπό έκδοση» και «Έκπτώσεις βιβλίων» κατά το έτος 1990 έχει ως εξής:

α) Μικτή εϊσπραξη από πωλήσεις βιβλίων:	δρχ.	7.983.495 -
Κόστος πωληθέντων (άντιστοιχει στο 60% περίπου των πωλήσεων βάσει των standard της έμπορίας βιβλίων)	δρχ.	<u>4.811.097 -</u>
Μικτό άποτέλεσμα πωλήσεων (μικτό κέρδος)	δρχ.	3.172.398 -
Μείον οί χορηγηθείσες έκπτώσεις που αναλογούν σε μέσο ποσοστό 29% έπί των πωλήσεων	δρχ.	<u>2.327.275 -</u>
Άποτέλεσμα πωλήσεων	δρχ.	<u>845.123 -</u>
β) Υπόλοιπο άποθήκης 1.1.1990 (κόστος ύπαρχόντων βιβλίων)	δρχ.	95.598.939 -
Άφαιρείται το κόστος των πωληθέντων βιβλίων κατά το 1990	δρχ.	4.811.097 -
Προστίθεται το κόστος των έκδοθέντων βιβλίων κατά το 1990 (άπό «Βιβλία υπό έκδοση» σε έτοιμα βιβλία προς πώληση)	δρχ.	<u>9.334.303 -</u>
Υπόλοιπο άποθήκης βιβλίων την 31.12.90 βάσει κόστους	δρχ.	<u>100.122.144 -</u>

8. «Βιβλία υπό έκδοση»: Για την έκδοση διαφόρων βιβλίων-έκδόσεων τα όποια εύρίσκονται άκόμη στο στάδιο της έκτύπωσης την 31.12.1990 ή Α.Ε. διέθεσε το ποσό των 14.387.123 δρχ. Συνολικά ή έκτυπωτική-έκδοτική δραστηριότητα της Α.Ε. κατά το έτος 1990 άπορρόφησε το ποσό των 23.721.426 δρχ.

9. «Χρεώγραφα»: Ο λογαριασμός αυτός εμφανίζει την αξία του χαρτοφυλακίου της Α.Ε. την 31.12.1990. Τα διάφορα χρεώγραφα εϋρίσκονται πρὸς φύλαξη στὴν Τράπεζα. Ἡ σύνθεση τοῦ χαρτοφυλακίου ἔχει ὡς ἑξῆς:
- α) Μετοχὲς διάφορες (Ἐθνικῆς Τράπεζας Ἑλλάδος, Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Ἐπενδύσεων Χαρτοφυλακίου, ΑΕΜΕΤ, ΕΚΤΕ) συνολικῆς ἀξίας τὴν 31.12.1990 βάσει τιμῶν κτήσεως δρχ. 306.050.196.
  - β) Ὁμολογίες διαφόρων ἀναπτυξιακῶν δανείων δρχ. 7.094.012.
  - γ) Ὁμόλογα ΕΤΒΑ:
- γ1) Ἐκδοσης Μαΐου 1986, Ἀπριλίου 1989 καὶ Μαρτίου 1989 ἀξίας κατὰ τὴν 31.12.1990 192.432.644 δρχ. Τὰ χρεώγραφα αὐτὰ εἶναι ὀνομαστικῆς ἀξίας 114.000.000 δρχ. καὶ ἀπὸ τὴ χρονολογία ἔκδοσῆς τους μέχρι 31.12.1990 ἀπέφεραν ἀναλογοῦντες τόκους μὴ εἰσπραχθέντες καὶ ἀπαιτητοὺς μόνο κατὰ τὴ λήξη τους δρχ. 78.432.644. Τὰ διατεθέντα ποσὰ γιὰ τὴν ἀγορὰ τῶν ὀμολόγων αὐτῶν προέρχονται ἀπὸ ἐπενδύσεις κεφαλαίων τῆς ἰδίας περιουσίας τῆς Α.Ε.
  - γ2) Ὁμόλογα ΕΤΒΑ διετοῦς διάρκειας, ἔκδοσης Ἰανουαρίου 1990 μὲ ἐπιτόκιο 21%, ὀνομαστικῆς ἀξίας 140.000.000 δρχ. καὶ ἀξίας τὴν 31.12.1990 169.400.000 δρχ. Οἱ ἀναλογοῦντες καὶ μὴ εἰσπραχθέντες τόκοι ἔτους 1990 ἀνέρχονται σὲ 29.400.000 δρχ., ἀπαιτητοὶ κατὰ τὴ λήξη τους.
  - γ3) Ὁμόλογα ρήτρας ECU, ἔκδοσης Ἰανουαρίου καὶ Ἀπριλίου 1990, ὀνομαστικῆς ἀξίας 259.576.000 δρχ. καὶ ἀξίας κατὰ τὴν 31.12.1990 308.822.500 δρχ. Τὰ ὀμόλογα αὐτὰ ἀπέφεραν ὑπὲρ τῆς Α.Ε. ἔσοδο ὕψους 49.246.500 δρχ. ἀναλογοῦν καὶ μὴ εἰσπραχθὲν ἀλλὰ εἰσπρακτέο μόνο κατὰ τὴ λήξη τους. Βάσει τῶν δεδομένων αὐτῶν ἡ μέση ἀπόδοσή τους ἀνῆλθε σὲ 19% περίπου (ἡ χρονικὴ διάρκεια ὑπολογισμοῦ τῆς ἀπόδοσης ἀφορᾷ διάστημα μικρότερο τοῦ 12μήνου, ὑπολογιζόμενη ἡ μέση ἀπόδοση σὲ ἐτήσια βάση ἀνέρχεται σὲ 26% περίπου). Ἡ διαφορὰ τιμῆς τῶν ὀμολόγων αὐτῶν μεταξὺ τιμῆς κτήσεως καὶ ἐκείνης τῆς 31.12.1990 ὀφείλεται τόσο στοὺς ἀναλογοῦντες τόκους ὅσο καὶ στὴν αὐξητικὴ διαφορὰ τῆς τιμῆς ECU μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν χρονικῶν σημείων.
- Τὸ χαρτοφυλάκιο χρεωγράφων τῆς Α.Ε. κατὰ τὸ ἔτος 1990 αὐξήθηκε κατὰ 5 τεμάχια τῆς ΕΤΕ προερχόμενα ἀπὸ τὴν ἀγορὰ διαφόρων κλασμάτων μετοχῶν τῆς ΕΤΕ, καθὼς ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὴν ἐπένδυση ἰδίων κεφαλαίων τῆς Α.Ε. σὲ ὀμόλογα ΕΤΒΑ διετοῦς διάρκειας καὶ Ὁμόλογα Δημοσίου ρήτρας ECU συνολικοῦ ὕψους 399.576.000 δρχ.
10. «Χρεῶστες»: Στὸν λογαριασμό αὐτὸ ἀπεικονίζονται οἱ ἀπαιτήσεις τῆς Α.Ε. κατὰ τὴν 31.12.1990 ἀπὸ προκαταβολὲς ποὺ εἶχαν χορηγηθεῖ σὲ διαφόρους γιὰ τὰ Ἔργα, τὶς ἴδιες Ἀνασκαφὲς καὶ ἐκτέ-

λεση διαφόρων έργων. Οί προκαταβολές αυτές έχουν ήδη αποδοθεί μέσα στο έτος 1991.

11. «*Διαθέσιμα*»: Στην ομάδα αυτή των λογαριασμών αναγράφονται έκτος από το υπόλοιπο Ταμείου της 31.12.1990 και τα υπόλοιπα των καταθέσεων της Α.Ε. σε διάφορες Τράπεζες.

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

1. «*Κεφάλαιο*»: Το Κεφάλαιο είναι μία μαθηματική ποσότητα και λογιστικά απεικονίζει την Καθαρή Περιουσία της Α.Ε. όπως αυτή προκύπτει αν από το Ένεργητικό (Πάγια, Απαιτήσεις, Διαθέσιμα, κλπ.) αφαιρεθεί το Καθαρό Παθητικό, δηλαδή οί υποχρεώσεις της Α.Ε. για τη χρηματοδότηση των Έργων και οί προς τρίτους και το Δημόσιο υποχρεώσεις της Α.Ε. Η μεταβολή του ύψους του Κεφαλαίου μεταξύ της έναρξης και της λήξης του οίκου. έτους 1990 απεικονίζει την Καθαρή Θέση της Α.Ε., δηλαδή το αν προέκυψε θετικό ή αρνητικό αποτέλεσμα από την εν γένει διαχείριση με αποτέλεσμα την ισόποση αύξηση ή μείωση της Περιουσίας της Α.Ε. Για το έτος 1990 προέκυψε θετικό αποτέλεσμα (Θετική Καθαρή Θέση) ύψους 70.350.638 δρχ., με την οποία αυξήθηκε ισόποσα το Κεφάλαιο.
2. «*Αποθεματικό διαφορών αποτίμησης χρεωγράφων*»: Προέρχεται από την αναπροσαρμογή της αξίας των χρεωγράφων κατά το έτος 1989 με προορισμό την κάλυψη ενδεχομένων ζημιών από μεταβολές της τιμής τους.
3. «*Έργα*»: Στόν λογαριασμό αυτόν απεικονίζονται τα υπόλοιπα των διαφόρων πιστώσεων που χορηγήθηκαν από το Δημόσιο στην Α.Ε. για τη χρηματοδότηση διαφόρων μεγάλων ανασκαφικών έργων. Η Α.Ε. διαχειρίζεται τις πιστώσεις αυτές ως μεσολαβητικό όργανο μεταξύ του Δημοσίου και των ανασκαφικών που ορίζονται από το ΥΠΠΟ. Η συνοπτική κίνηση του λογαριασμού αυτού κατά το έτος 1990 έχει ως εξής:

Υπόλοιπο της 1.1.1990	δρχ. 796.932.423 -
Χορηγηθείσες πιστώσεις 1990	δρχ. 471.403.900 -
Ειδικές επιχορηγήσεις-έσοδα υπέρ των Έργων και υπόλοιπα αδιάθετα	δρχ. <u>8.859.767 -</u>
Άθροιση	δρχ. 1.277.196.090 -
Οριστικοποιηθείσες δαπάνες από χορηγηθείσες προκαταβολές στους αρχαιολόγους-ανασκαφείς	δρχ. <u>556.794.200 -</u>
Υπόλοιπο Ίσολογισμού 31.12.1990	δρχ. <u>720.401.890 -</u>

“Αν ληφθεῖ ὑπόψη ὅτι κατὰ τὴν 31.12.1990 ἐκκρεμοῦσαν ἀναπόδοτες προκαταβολές πού εἶχαν χορηγηθεῖ στοὺς ἀνασκαφεῖς-ἀρχαιολόγους συνολικοῦ ὕψους 130.167.988 δρχ., τότε τὸ πραγματικό ὑπόλοιπο τῶν «Ἔργων», οἱ ὑποχρεώσεις δηλαδή πρὸς αὐτὰ τῆς Α.Ε. κατὰ τὴν 31.12.1990 διαμορφώνεται ὡς ἑξῆς:

Ἐπίλοιπο «Ἔργων» 31.12.1990	δρχ.	720.401.890 -
Μείον τὸ ὑπόλοιπο ἀναπόδοτων προκαταβολῶν τὴν 31.12.1990	δρχ.	<u>130.167.988 -</u>
Πραγματικό ὑπόλοιπο «Ἔργων»	δρχ.	<u><u>590.233.902 -</u></u>

Τὰ δεδομένα αὐτὰ ἀπὸ τὴν κίνηση τοῦ λογαριασμοῦ αὐτοῦ δείχνουν ὅτι κατὰ τὸ 1990 διετέθησαν ὑπὲρ τῶν «Ἔργων» 686.962.188 δρχ., δηλαδή ὑπερκαλύφθηκαν οἱ χορηγηθεῖσες πιστώσεις 1990 κατὰ 206.698.521 δρχ. καὶ τὸ ποσὸ αὐτὸ καλύφθηκε ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπο τῆς 1.1.1990. Αὐτὸ ἔχει σὰν συνέπεια τὴ μεγάλη ταχύτητα τῆς ἀπορρόφησης τῶν πιστώσεων ἀπὸ τὰ ἔργα καὶ τὴν παραμονὴ τῶν πιστώσεων αὐτῶν στὴν Τράπεζα γιὰ βραχὺ χρονικὸ διάστημα, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ περιορισθοῦν σημαντικὰ τὰ ἔσοδα ἀπὸ τοὺς τόκους τῶν καταθέσεων τῶν πιστώσεων αὐτῶν στὴν Τράπεζα. Οἱ τόκοι αὐτοὶ πού ἀνήκουν στὴν Α.Ε. ὡς ἴδιο ἔσοδο ἀποσκοποῦν στὴν κάλυψη τῶν δαπανῶν πού ὑποβάλλεται ἡ Α.Ε. γιὰ τὴ διοικητικὴ καὶ λογιστηριακὴ ὑποστήριξη τῶν «Ἔργων» (δαπάνες ἐλέγχου, ἀμοιβές προσωπικοῦ, ὑπερπασχόληση τοῦ προσωπικοῦ καὶ ἐν γένει ἐπιβάρυνση τῶν λειτουργικῶν δαπανῶν). Οἱ τόκοι πού ἀπέφερε ἡ κίνηση τῶν πιστώσεων αὐτῶν (ὑπόλοιπο τῆς 1.1.1989 σὺν χορηγηθεῖσες πιστώσεις) ἀνέρχονται σὲ 12.754.181 δρχ., δηλαδή μέσο ποσοστὸ ἀπόδοσης 1% πού εἶναι κατὰ 16% μικρότερο τοῦ ἐπιτοκίου Ταμειυτηρίου τῶν Τραπεζικῶν λογαριασμῶν. Θὰ πρέπει λοιπὸν νὰ ἐπανεξετασθεῖ τὸ ὅλο θέμα τῆς διακίνησης τῶν πιστώσεων αὐτῶν μέσω τῆς Α.Ε. μὲ γνώμονα τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ δημοσίου συμφέροντος, γιὰ τὴν ταχεῖα ἐκτέλεση τοῦ ἔργου τῶν μεγάλων ἀνασκαφῶν, τὴν προαγωγή τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἀρχαιογνωσίας, τὴν προβολὴ τοῦ κύρους τῆς Α.Ε. ὡς τοῦ μόνου φορέα πού παρέχει ἐγγυήσεις ὡς πρὸς τὴν ὀρθὴ διαχείριση τῶν χρημάτων καὶ τὴν ἐπιστημονικὰ τεκμηριωμένη ἔρευνα καὶ τὴν ἐπιβάρυνση βέβαια τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Α.Ε. μὲ τὴν ἐν γένει παρακολούθησή τους.

4. Οἱ λογαριασμοὶ «Φόροι Ὀφειλόμενοι (ΦΜΥ καὶ Φ. Ἐλευθ. Ἐπαγγ.)» καὶ «Ἀσφαλιστικοὶ Ὄργανισμοὶ-ΙΚΑ», ἀπεικονίζουν ἀντίστοιχες ὑποχρεώσεις τῆς Α.Ε., οἱ ὁποῖες τακτοποιοῦνται τὸ 1991 μὲ τὴν ἀπόδοση μέσα στὶς νόμιμες προθεσμίες τῶν παρακρατηθέντων ὑπὲρ Δημοσίου καὶ ΙΚΑ ποσῶν ἀπὸ τὴ μισθοδοσία τῶν

άπασχολουμένων στην Α.Ε. μηνός Δεκεμβρίου για τὸ ΙΚΑ καὶ 4ου τριμήνου για ΦΜΥ.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 1990

ΕΞΟΔΑ

Συνοπτική ἀπεικόνιση τῶν δαπανῶν τῆς Α.Ε. κατὰ τὸ ἔτος 1990 καὶ ποσοστὸ συμμετοχῆς κατ' εἶδος στὸ σύνολο.

<i>Κατηγορία δαπάνης</i>	<i>Ποσὸν</i>	<i>%</i>
1. Ἀνασκαφὲς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας	δρχ. 48.508.814	21,8
2. Ἀποδοχὲς Προσωπικοῦ-Ἐργοδοτικὲς Εἰσφορὲς	δρχ. 92.470.458	41,5
3. Δαπάνες ἐκπλήρωσης σκοποῦ Α.Ε. (δημοσιεύσεις)	δρχ. 32.653.544	14,6
4. Συντήρηση περιουσίας	δρχ. 4.036.060	1,8
5. Ἀμοιβὲς διαφόρων (παροχὴ ὑπηρεσιῶν στὴν Α.Ε., ἔλεγχος, δικαστικὰ ἔξοδα κλπ.)	δρχ. 7.759.885	3,5
6. Δαπάνες λειτουργίας γραφείων	δρχ. 7.264.392	3,2
7. Λοιπὲς δαπάνες διάφορες	δρχ. 7.489.512	3,4
8. Ἐκπτώσεις βιβλίων	δρχ. 2.362.275	1,0
9. Ἀποσβέσεις περιουσιακῶν στοιχείων	δρχ. 20.302.140	9,2
	Σύνολο δρχ. <u>222.847.080</u>	<u>100</u>

Τὸ σύνολο τῶν δαπανῶν ἔτους 1990 πρὶν τὶς ἀποσβέσεις περιουσιακῶν στοιχείων καὶ τὶς ἐκπτώσεις ἀνῆλθε σὲ 200.182.665 δρχ. ἔναντι συνόλου δαπανῶν ἔτους 1989 ποσοῦ 151.835.824 δρχ. Ἐμφανίζονται δηλαδή οἱ δαπάνες τοῦ 1990 ἔναντι ἐκείνων τοῦ 1989 αὐξημένες κατὰ 48.346.841 δρχ. ἢ ποσοστὸ 31,8%. Ἡ αὐξηση αὐτὴ ὀφείλεται πέρα ἀπὸ τὴ γενικὴ ἐπίδραση τοῦ δείκτη τιμῶν (τιμὰριθμος) ὅπως αὐτὸς διακυμάνθηκε καὶ διαμορφώθηκε τὸ ἔτος 1990 καὶ στὶς ἐξῆς ἐπὶ μέρους δαπάνες: Οἱ ὀριστικοποιηθεῖσες δαπάνες τῶν ἰδίων Ἀνασκαφῶν εἶναι αὐξημένες ἔναντι τοῦ 1989 κατὰ 11.580.995 δρχ. ἢ 31%. Αὐτὸ δείχνει τὸ ἀμέριστο ἐνδιαφέρον τῆς Α.Ε. γιὰ τὴν προαγωγή τοῦ ἰδίου ἀνασκαφικοῦ ἔργου καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν ἐνίσχυση τῶν ἀνασκαφῶν-ἀρχαιολόγων γιὰ τὴν ἔκδοση τῶν ἐργασιῶν τους.

Οἱ ἀποδοχὲς τοῦ προσωπικοῦ καὶ ἡ ἐπιβάρυνση τῆς Α.Ε. μὲ ἔργοδοτικὲς εἰσφορὲς γιὰ τὸ ἔτος 1990 εἶναι αὐξημένες ἔναντι

έκείνων του 1989 κατά 22.511.259 δρχ. ή ποσοστό 32%. Αυτό οφείλεται α) στη φυσιολογική αύξηση των αποδοχών (ΑΤΑ) σε ποσοστό 17% περίπου, β) στην αναπροσαρμογή κατά το έτος 1990 των κρατήσεων υπέρ ΙΚΑ κατά 3% περίπου, γ) στη χορήγηση αποζημίωσης ύψους 6.379.520 δρχ. στον κ. Ν. Μαχαίρα, ταμία της Α.Ε., που αποχώρησε λόγω συμπλήρωσης του ασφαλιστικού του χρόνου μετά από μακρά ευδόκιμο ύπηρεσία και δ) στη στελέχωση των υπηρεσιών της Α.Ε. με νέο προσωπικό απολύτως αναγκαίο για την κάλυψη της στοιχειώδους λειτουργίας της Α.Ε.

Οί δαπάνες εκπλήρωσης του σκοπού της Α.Ε. αφορούν κυρίως οικονομικές ενισχύσεις προς τρίτους (έπιστήμονες, έπιστημονικά σωματεία και ιδρύματα, Ίνστιτούτο Βυζαντινών Σπουδών Βενετίας, ενίσχυση ανθρωπιστική προς τη Ρουμανία κλπ.). Αυτές εύρισκονται μέσα στα πλαίσια του σκοπού όπως αυτός περιγράφεται στο καταστατικό.

Οί λοιπές κατηγορίες δαπανών κινήθηκαν στα ίδια περίπου ποσά με εκείνα του 1989.

Έδω βέβαια πρέπει να σημειωθεί ότι οί δαπάνες έν γένει διακρίνονται σε έλαστικές και άνελαστικές ανάλογα με τὸ αν ή πραγματοποίησή τους είναι δυνητική, έξαρτώμενη από τὰ διαμορφούμενα έσοδα, ή ύποχρεωτική, άπορρέουσα από τὸν νόμο ή τις συμβατικές ύποχρεώσεις καθὼς επίσης και από τήν στο έλάχιστο δυνατόν κάλυψη της λειτουργίας των υπηρεσιών της Α.Ε. Έτσι οί δαπάνες για άμοιβές άπασχολουμένων και για λειτουργία των γραφείων και συντήρηση περιουσίας και άποσβέσεις είναι άνελαστικές και αυτές καλύπτουν σε ποσοστό τὸ 63,6% ένῶ οί υπόλοιπες άνήκουν στις καλούμενες έλαστικές δαπάνες.

Έν πάση περιπτώσει οί πραγματοποιηθείσες δαπάνες του έτους 1990 εύρισκονται μέσα στα πλαίσια του έγκεκριμένου προϋπολογισμού, έχουν καλυφθεί πλήρως από τὰ πραγματοποιηθέντα έσοδα και θεωρῶνται ὀρθές και συμβάλλουσες στην ευόδωση του σκοπού της Α.Ε.

ΕΣΟΔΑ

Οί άκαθάριστες (μικτές) πρόσοδοι τής Α.Ε. κατά τὸ ἔτος 1990 διαμορφώθηκαν ὡς ἑξῆς:

<i>Εἶδος Ἐσόδου</i>	<i>Ποσὸν</i>	<i>%</i>
1. Μισθώματα ἀκινήτων	δρχ. 17.053.910	5,8
2. Μερίσματα (ΕΕΕΧ)	δρχ. 90.000.000	30,7
3. Τόκοι λ/σμῶν Ταμειυτηρίου Τραπεζῶν	δρχ. 54.881.475	18,7
4. Τόκοι δεδουλευμένοι ὁμολόγων ἀναλογοῦντες	δρχ. 111.023.582	37,8
5. Ἐπιχορηγήσεις διάφορες	δρχ. 11.600.000	44
6. Πώληση βιβλίων (μικτὸ ἀποτέλεσμα)	δρχ. 3.172.398	11
7. Αἴθουσα διαλέξεων-ἔναντι ἐξόδων λειτουργίας	δρχ. 1.117.000	0,4
8. Αἴθουσα διαλέξεων-μισθώματα	δρχ. 793.000	0,2
9. Σχολή Ἱστορίας τής Τέχνης	δρχ. 1.907.000	0,7
10. Λοιπὰ ἔσοδα διάφορα	δρχ. 1.649.353	0,7
Σύνολο	δρχ. 293.197.718	100

Τὰ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα ἔτους 1990 εἶναι αὐξημένα ἔναντι ἐκείνων τοῦ ἔτους 1989 κατά 42.635.395 δρχ. ἢ σὲ ποσοστὸ 17%. Ἡ αὐξηση αὐτῆ τῶν ἐσόδων ὀφείλεται κυρίως στοὺς τόκους τῶν τραπεζικῶν καταθέσεων (αὐξηση κατά 15.635.157 δρχ. ἢ 39,8%), στὰ μερίσματα (αὐξηση κατά 9.278.852 ἢ 11,5%) καὶ στοὺς δεδουλευμένους τόκους τῶν ὁμολόγων ΕΤΒΑ καὶ ρήτρας ECU (αὐξηση κατά 26.515.004 δρχ. ἢ 31,4%). Ἡ κίνηση τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν ἐσόδων εὐρίσκεται στὰ ἴδια περίπου ἐπίπεδα τοῦ 1989. Σημειώνουμε ὅτι ὅπως καὶ στὰ προηγούμενα οἰκονομικὰ ἔτη λογίζονται στὰ ἔσοδα δεδουλευμένοι καὶ ἀναλογοῦντες κατά τὴν 31.12.90 τόκοι χρεωστικῶν ὁμολόγων ΕΤΒΑ κλπ. οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀπαιτητοὶ κατά τὴ λήξη τῶν ὁμολόγων.

Ἐπὶ τῶν ἐσόδων ἔχουμε νὰ παρατηρήσουμε τὰ ἑξῆς:

«Μερίσματα»: Τὸ ἔτος 1990 ἢ Ἐθνικὴ Τράπεζα Ἑλλάδος δὲν διένημε μέρισμα. Μέρισμα ἀπέφεραν τὰ μερίδια τής Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Ἐπενδύσεων Χαρτοφυλακίου ὕψους 90.000.000 δρχ. Τὰ Χρεώγραφα αὐτὰ εἶναι ὀνομαστικῆς ἀξίας 234.000.000 δρχ. ἐνῶ ἡ τρέχουσα ἀξία τους τὴν 31.12.1990 ἀνῆρχετο σὲ 952.560.000 δρχ. (χρηματιστηριακὴ τιμή), ἢ μέση ἀπόδοση βάσει ὀνομαστικῆς ἀξίας εἶναι 38,4% καὶ βάσει τής χρηματιστηριακῆς τιμῆς τους σὲ 9,4%. Θεωρεῖται δὲ ὡς ἐπωφελῆς τοποθέτηση, ἂν μάλιστα λά-

βουμε υπόψη και τή σημαντική διαφορά μεταξύ τιμής κτήσεως και τρεχούσης καθώς επίσης και τὸ γεγονός ὅτι πρόκειται περὶ χρεωγράφων πὸν «ἀντεξαν» στὶς πτωτικὲς πιέσεις τοῦ Χρηματιστηρίου μέσα στὸ 1990.

«*Τόκοι*»: Προέρχονται κυρίως ἀπὸ καταθέσεις κεφαλαίων τῆς ἰδίας περιουσίας και ἀπὸ τὴ διακίνηση τῶν χορηγουμένων πρὸς τὴν Α.Ε. πιστώσεων γιὰ τὰ μεγάλα ἔργα μέσω τῶν λογαριασμῶν ταμειυτηρίου τῆς Α.Ε. στὶς Τράπεζες και ὅπως ἔχει τονισθεῖ κατ' ἐπανάληψη ἀνήκουν στὴν Α.Ε., μὲ προορισμὸ τὴν κάλυψη τῶν λειτουργικῶν δαπανῶν τῆς γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν ἔργων.

«*Ἐπιχορηγήσεις*»: Ἡ κρατικὴ ἀρωγὴ πρὸς τὴν Α.Ε. γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τῆς και κυρίως τὴν προαγωγή τοῦ ἰδίου ἀνασκαφικοῦ ἔργου δὲν θεωρεῖται σημαντικὴ, ὅταν μάλιστα ληφθεῖ ὑπόψη ὁ ἔθνικὸς προορισμὸς τῆς Α.Ε. ὡς τοῦ μόνου φορέα πὸν παρέχει ἐγγυήσεις γιὰ τὴ διαφύλαξη τῶν ἀρχαιοτήτων και τὴν προβολὴ ἐντὸς και ἐκτὸς Ἑλλάδος τοῦ πολιτισμοῦ μας. Θὰ πρέπει ἢ ἐπιχορήγηση νὰ εἶναι ἀνάλογη τοῦ ἐπιτελούμενου ἔργου.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Κατὰ τὴν ἀνάλυση τῶν ἐπὶ μέρους λογαριασμῶν διατυπώθηκαν οἱ κατὰ περίπτωσιν προτάσεις και παρατηρήσεις. Θέλουμε ἐδῶ νὰ ἐπισημάνουμε σὲ ὅ,τι ἔχει σχέση μὲ τὶς οἰκονομικὲς ὑπηρεσίες τῆς Α.Ε. ὅτι ἔχει ἐγκατασταθεῖ και λειτουργεῖ ἤδη πλήρες μηχανογραφικὸ σύστημα στὴν τήρηση τῶν διαφόρων λογαριασμῶν και τὴν ἐξαγωγή τῆς μισθοδοσίας προσωπικοῦ. Λειτουργεῖ ἐπίσης και τὸ εἰδικὸ Γραφεῖο Ἐλέγχου τῶν ἀποδόσεων τῶν προκαταβολῶν τῶν διαφόρων ἔργων. Τὸ προσωπικὸ τοῦ Λογιστηρίου καταβάλλει φιλότιμες προσπάθειες νὰ ἀνταποκριθεῖ στὸ ἔργο του και κάτω ἀπὸ τὴν καθοδήγηση τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Λογιστηρίου κ. Ἰ. Παπαδημητρακόπουλου ἔχει ἀύξηθεῖ ἢ ἀποδοτικότητα και παραγωγικότητα σὲ ἔργο, τὸ ὁποῖο πέρα ἀπὸ τὴ συμβολὴ του στὶς τρέχουσες οἰκονομικὲς ὑποχρεώσεις συμβάλλει και στὴν προώθηση τοῦ μεγάλου ἀνασκαφικοῦ ἔργου τῆς Α.Ε. Πολύτιμη ἐπίσης εἶναι και ἡ βοήθεια τῶν Ὀρκωτῶν Λογιστῶν πὸν ἀσκοῦν τὸν ἔλεγχο τῶν οἰκονομικῶν τῆς Α.Ε. και ἔχουν βοηθήσει σημαντικὰ στὴ διεξαγωγή τοῦ ὅλου ἔργου.

Πρόταση

Ἐπὸ τὸν ἔλεγχο πὸν διεξήχθη ἐπιβεβαιώθηκαν τὰ ἀναφερόμενα στὸν Ἰσολογισμὸ ὑπόλοιπα τῶν λογαριασμῶν καθὼς ἐπίσης

καὶ ἡ ὀρθότητα στὴν τήρηση τῶν βιβλίων καὶ στοιχείων. Δὲν διαπιστώθηκε καμιά παράλειψη, ἀνωμαλία ἢ ἀταξία καὶ προτείνουμε τὴν ἀπαλλαγὴ τοῦ Δ.Σ. ἀπὸ κάθε εὐθύνη.

Ἀθήναι, 12 Ἀπριλίου 1990

Ἡ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ
Σπύρος Βασιλείου Τάσος Γριτσόπουλος Ἰορδάνης Δημακόπουλος
Πάντος Πάντος Γεώργιος Σταϊνχάουερ

Μετὰ τὴν ἀνάγνωση τῶν πεπραγμένων τοῦ 1990 ἀπὸ τὸν Γενικὸ Γραμματέα τοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς ἔκθεσης τῆς Ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴ χρῆση τοῦ 1990 ἀπὸ τὴν Α΄ Γραμματέα τῆς Συνελεύσεως, ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως κάλεσε τοὺς ἑταίρους νὰ ἐκθέσουν τὶς παρατηρήσεις τους σχετικὰ μὲ τὰ ὅσα ἔπραξε τὸ Συμβούλιο κατὰ τὸ 1990.

Ὁ κ. Κισκύρας παρατηρεῖ ὅτι πρέπει νὰ δοθοῦν εἰδικὲς διακρίσεις στοὺς παλαιοὺς ἀρχαιολόγους καὶ προτείνει νὰ τιμηθοῦν ὅλοι οἱ πρὸ τοῦ 1940 ἐκλεγέντες ἑταῖροι. Ὑπενθυμίζει περσινὴ πρότασή του γιὰ ὀργάνωση σειρᾶς ἐπιστημονικῶν ἀνακοινώσεων, τὴν ὁποία ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς ἐπιχείρησε νὰ ἐφαρμόσει, ἀλλὰ δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν ἐγκατάλειψη τῆς προσπάθειας λόγῳ τῆς μικρῆς συμμετοχῆς. Ἐπίσης κρίνει ὅτι τὸ *ΕΔΑΕ* δὲν ἀνταποκρίνεται στὸν ἐνημερωτικὸ του χαρακτήρα, διότι δὲν περιλαμβάνει ἀρκετὲς εἰδήσεις περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς δραστηριότητος τῶν ἀρχαιολόγων, ὅπως π.χ. τὶς ἐκπονούμενες στὰ Πανεπιστήμια διδακτορικὲς διατριβές.

Τέλος, θεωρεῖ ὅτι τὸ κείμενο τοῦ οικονομικοῦ ἐλέγχου ἔχει συνταχθεῖ σὲ ὕφος ἀπολογητικὸ, πὺ δὲν ἀρμόζει στὸν προορισμὸ τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας.

Ὁ κ. Καλλίας συγχαίρει τὸ Συμβούλιο γιὰ τὶς νέες πρωτοβουλίες του καὶ εἰδικότερα γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ *ΕΔΑΕ*, πὺ ἐνημερώνει τακτικὰ καὶ μὲ συνέπεια τοὺς ἑταίρους. Ἐξαίρει τὴν ὀργάνωση τῆς συναντήσεως Βορείου Ἑλλάδος καὶ θεωρεῖ τὴ σύσταση τῆς Σχολῆς Διδασκαλίας τῆς Ἱστορίας τῆς Τέχνης πράξις ἐκσυγχρονισμοῦ. Ἐπανερχεται στὸ παλαιὸ του αἶτημα νὰ μελετηθοῦν τὰ ἐργαλεῖα πὺ βρέθηκαν στὴ Νέα Ἀρτάκη καὶ παρακαλεῖ τὴν Ἐταιρεία νὰ ὑποδείξῃ τὸν κατάλληλο ἐπιστήμονα. Γιὰ νὰ διατηρεῖ ἡ Ἑλλάδα τὸ προβάδισμα στὴν Ἀρχαιολογία προτείνει νὰ ἰδρυθεῖ ἀπὸ τὴν Α.Ε. Διεθνὲς Ἰνστιτοῦτο Ἀρχαιολογίας, στὸ ὁποῖο θὰ διδάσκουν οἱ ἄριστοι ὅλου τοῦ κόσμου, καὶ νὰ συνταχθεῖ Λεξικὸ Ἀρχαιολογικῶν Ἐρευνῶν, πὺ θὰ περιλαμβάνει ὅλες τὶς ἀνασκαφὲς ἀπὸ συστάσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Ὁ κ. Χατζηκακίδης ἐπαινεί τὸ ἔργο τοῦ παρόντος Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ παρατηρεῖ ὅτι ἡ δραστηριότητά του ἦταν ἐκτεταμένη, πολυμερής, πολύπλευρη, χωρὶς προηγούμενο κατὰ τὰ τελευταῖα πενήντα περίπου χρόνια ποὺ εἶναι ὁ ἴδιος ἑταῖρος. Ἐξ ἀφορμῆς προτάσεως τοῦ κ. Καλλία σημειώνει ὅτι ἀπὸ τὸ Διεθνὲς Ἀμφικτιονικὸ καὶ Ἐνεργειακὸ Κέντρο τῆς Δήλου δὲν θὰ λείπουν τεχνικὲς διατάξεις τοῦ ἀρχαίου κόσμου, χρήσιμες ἀκόμη καὶ στὴ σημερινὴ ἐποχὴ τῶν πυραύλων καὶ ὀχημάτων τοῦ διαστήματος, καὶ ἐλπίζει ὅτι θὰ υπάρξουν δυνάμεις συνεργασίας μεταξὺ τοῦ Κέντρου καὶ τῆς Ἑταιρείας.

Ὁ κ. Κωνσταντινόπουλος συγχαίρει τὸ Δ.Σ. γιὰ τὴν ἀναγέννηση τῆς Α.Ε. κατὰ τὴν τελευταία τριετία, παρὰ τὴν ἀπουσία τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας, παρατηρεῖ ὅτι τὸ ἀπερχόμενο Δ.Σ. ἔδωσε δείγμα τοῦ παλμοῦ ποὺ μπορεῖ νὰ ἀποκτήσει ἡ Ἑταιρεία καὶ καλεῖ τοὺς ἑταίρους νὰ βοηθήσουν οἰκονομικὰ καὶ ἠθικὰ τὸ ἔργο της.

Ὁ κ. Σκαμβάβιας πιστεύει ὅτι πρέπει νὰ ζητηθεῖ ἡ ἀπόσπαση εἰδικοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ τὸ ΥΠΠΟ στὴν Ἑταιρεία γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση διακίνησης τῶν κονδυλίων τῶν Ἔργων, καὶ προτείνει νὰ ἀναρτηθεῖ πίνακας τῶν χρήσιμων βιβλίων ποὺ λείπουν ἀπὸ τὴ Βιβλιοθήκη.

Τέλος, ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως κ. Σακελλαρίου, ὡς ἀπλὸς ἑταῖρος, διαπιστώνει ὅτι τὰ πεπραγμένα προκάλεσαν ἀγαθὴ ἐντύπωση λόγῳ πυκνότητος καὶ λιτοῦ ὕφους κατὰ τὴν παρουσίαση τῶν πραγματικῶν γεγονότων, ποὺ μαρτυροῦν ὅτι ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία ἄρχισε νὰ ἀνανεώνεται καὶ νὰ ἐπιταχύνει τὸν ρυθμὸ ἐργασίας. Ἐντύπωση κυρίως προκάλεσε ἡ ἀλλαγὴ συσχετισμοῦ τῶν κονδυλίων. Οἱ ἀναλογίες ποσῶν ποὺ διατίθενται τώρα γιὰ τὶς ἀνασκαφὰς καὶ τὴ Βιβλιοθήκη εἶναι ὑγιεῖς καὶ ἐπικροτεῖ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς νέας στρατηγικῆς, ποὺ ἐνθαρρύνει τὴν πρόοδο τῶν ἐν ἐξελίξει ἀνασκαφῶν καὶ δημοσιεύσεων. Διαπιστώνει ὅτι οἱ ἀρχαιολόγοι συμφωνοῦν μὲ τοὺς νέους προσανατολισμοὺς καὶ συγχαίρει προσωπικὰ τὸ Δ.Σ. τῆς Ἑταιρείας καθὼς καὶ τοὺς Ἕλληνας ἀρχαιολόγους.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς εὐχαρίστησε ἰδιαίτερος τοὺς κυρίους Χατζηκακίδη, Καλλία, Κωνσταντινόπουλο καὶ τὸν Πρόεδρο κ. Σακελλαρίου, ποὺ ἐπήνεσαν τὸ ἔργο τῆς Ἑταιρείας, καὶ ὕστερα ἔδωσε στοὺς ὁμιλητὲς τὶς ἀκόλουθες διευκρινήσεις.

Ὁ θεσμὸς τῶν ἐπιστημονικῶν ἀνακοινώσεων δὲν ἐφαρμόστηκε τελικὰ, διότι στὶς δύο προσκλήσεις τοῦ Συμβουλίου, ποὺ ἐστάλησαν σὲ 500 ἀρχαιολόγους τῆς Ὑπηρεσίας, τῶν Πανεπιστημίων, ἑταίρους καὶ ἄλλους, ἀπάντησαν θετικὰ μόνο δεκατρεῖς. Ὁ μικρὸς ἀριθμὸς ὑποδηλώνει ἀδιαφορία, ποὺ δὲν ἐπιτρέπει τὴν ὀργάνωση συγκεκριμένου μόνιμου καὶ μακρόπνοου προγράμματος. Ἴσως μελλοντικὰ δοκιμαστεῖ ἄλλη μορφή.

Ἡ Ἑταιρεία τιμᾶ οὐσιαστικὰ τοὺς παλαιοὺς ἐταίρους. Τὸ σημερινὸ Συμβούλιο ἀνακήρυξε ὡς ἐπιτίμους Ἀντιπροέδρους τὴν κυρία *Σέμνη Καρούζου* καὶ τοὺς κυρίους *Γεώργιο Μπακαλάκη*, *Νικόλαο Πλάτωνα* καὶ *Διονύσιο Ζακυθινό*. Ἡ ὀργάνωση δημοσίων συνεδριῶν παρουσιάζει δυσκολίες, κυρίως λόγω τῆς ἡλικίας τῶν τιμωμένων.

Τὸ *ΕΔΑΕ* ἐνημερώνει γιὰ θέματα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, καὶ μόνο ἂν τὸ Πανεπιστήμιο ἀποστείλει πίνακα τῶν νέων διατριβῶν μπορεῖ νὰ δημοσιευθεῖ στὸ ἔντυπο. Ὅσον ἀφορᾷ στὸ ὕφος τοῦ κειμένου τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας, ἐκτιμᾷ ὅτι δὲν εἶναι ἀπολογητικό, ἀλλὰ οὐδέτερο. Ἡ ἰδέα περὶ ἰδρύσεως Διεθνoῦς Ἐνεργειακοῦ Κέντρου εἶναι ἐπιτυχῆς, καὶ ἡ Ἑταιρεία εὐχαρίστως δέχεται νὰ ἐξετάσει τὴ συνεργασία, ἀλλὰ θὰ πρέπει πρῶτα νὰ διατυπωθεῖ σχετικὴ πρόταση. Γιὰ τὴ δημοσίευση εὐρημάτων τῆς Εὐβοίας ἐξήγησε ὅτι ἀρμόδια εἶναι ἡ τοπικὴ Ἐφορεία, γιὰ τὴν ἵδρυση Ἰνστιτούτου Ἀρχαιολογίας ἀνέφερε ὅτι ὑπάρχουν ἤδη ὀρισμένες σκέψεις, ἐνῶ τὸ *Ἀρχεῖο Μνημείων Ἀθηνῶν καὶ Ἀττικῆς* ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴ εὐρύτερου ἔργου, πὺ θὰ ἀπαιτήσῃ πιθανῶς τὴ συνεργασία τῶν Ἐφορειῶν.

Γιὰ τὸν ἐμπλουτισμὸ τῆς Βιβλιοθήκης ὑπενθύμισε ὅτι ὑπάρχει ἀναρτημένη ἀνακοίνωση ποὺ καλεῖ τοὺς ἀναγνῶστες νὰ ὑποδείξουν τὴν ἀγορὰ χρήσιμων ἢ καὶ σπάνιων βιβλίων. Στὸν κ. Κωνσταντινόπουλο ἀπάντησε ὅτι κατανοεῖ τὸ πάθος μὲ τὸ ὁποῖο ἐξέθεσε τὶς ἀπόψεις του καὶ θεωρεῖ ἀπογοητευτικὴ τὴν ἔλλειψη ἐνδιαφέροντος ἐκ μέρους τοῦ ΥΠΠΟ γιὰ τὸ ἔργο τῆς Ἑταιρείας.

Μετὰ τὸν Γενικὸ Γραμματέα, ὁ Σύμβουλος κ. Παπαπάνος θέλησε νὰ συγχαρεῖ τὰ μέλη τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας γιὰ τὴν ἐπιμελημένη σύνταξη τῆς ἐκθεσης.

Ὁ Πρόεδρος κ. Δοντᾶς ἐνημερώνει τὴ Συνέλευση σχετικὰ μὲ τὴν ἐκτὸς Ἑλλάδος δραστηριότητα τῆς Ἑταιρείας. Στὴν Ἀγγλία ἔχει συσταθεῖ Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπὴ, καὶ μὲ τὶς ἐνέργειες τῆς κυρίας Egon ἐπιδιώκεται ἡ συγκέντρωση χρημάτων γιὰ τὴ χορήγηση ὑποτροφιῶν σὲ Ἕλληνες ἀρχαιολόγους. Παράλληλα ἡ Α.Ε. ἔχει θεσπίσει τὴ χορήγηση κατ' ἔτος δύο ὑποτροφιῶν σὲ Κυπρίους ἀρχαιολόγους γιὰ τὴ μελέτη τῶν ἑλληνικῶν μνημείων, ἐνῶ ἡ προσπάθεια ἐπαφῆς τῆς Α.Ε. μὲ τὴ Συρία διακόπηκε λόγω τῶν πολεμικῶν γεγονότων.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς συζήτησης ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως καλεῖ τοὺς ἐταίρους νὰ ἐγκρίνουν ἢ νὰ ἀπορρίψουν τὴ διαχείριση

τῶν πραγμάτων τῆς Ἑταιρείας ἀπὸ τὸ Διοικητικὸ τῆς Συμβούλιου γιὰ τὸ 1990 καὶ νὰ ἐπικυρώσουν ἢ ὄχι τὸν ἰσολογισμό καὶ τὸν ἀπολογισμό τοῦ 1990 καὶ νὰ τὸ δηλώσουν μὲ ἀνάταση τοῦ χεριοῦ. Τὸ σύνολο τῶν παρισταμένων ἐταίρων σήκωσαν τὸ χέρι τους. Ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως εἶπε: «Ὅσοι δὲν ἐγκρίνουν τὴ διαχείριση τοῦ ἔτους 1990 νὰ τὸ δηλώσουν μὲ ἀνάταση τοῦ χεριοῦ». Κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἐταίρους δὲν σήκωσε τὸ χέρι του. Ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως, γιὰ τρίτη φορά, εἶπε: «Ὅσοι ψηφίζουν λευκὸ νὰ σηκώσουν τὸ χέρι τους». Ἐπειδὴ κανεὶς δὲν ψήφισε λευκὸ, ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως εἶπε: «Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν ψηφοφορία, οἱ ἐταῖροι ἀπαλλάσσουν τὸ Συμβούλιον ἀπὸ κάθε εὐθύνη, ἐγκρίνουν παμψηφεί τὴ διαχείριση τοῦ ἔτους 1990 καὶ ἐπικυρώνουν τὸν ἰσολογισμό καὶ τὸν ἀπολογισμό τῆς χρονιᾶς αὐτῆς».

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς ψηφοφορίας ὁ Πρόεδρος κήρυξε, ὥρα 12.30, τὸ τέλος τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως
ΜΙΧΑΗΛ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Ἡ Α΄ Γραμματεὺς
ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ ΓΚΟΦΑ

Ὁ Ἀντιπρόεδρος
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΙΑΣ

Ἡ Β΄ Γραμματεὺς
ΑΣΠΑΣΙΑ ΝΤΙΝΑ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1990

Στὶς 21 Ἀπριλίου ἐγινε ἡ ἐτήσια Δημόσια Συνεδρία κατὰ τὴν ὁποία ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου ἐξέθεσε, μὲ παράλληλη προβολὴ διαφανειῶν, τὸ Ἔργο τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1990. Στὴ Συνεδρία παραβρέθηκε ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ.

Β' ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ 1991

ΠΡΑΚΤΙΚΟ

Στην Αθήνα σήμερα 28 Απριλίου 1991 ημέρα Κυριακή και ώρα 10 π.μ., συνήλθε στο Μέγαρο της Αρχαιολογικής Έταιρείας ή Β' Τακτική Γενική Συνέλευση των εταίρων για την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου της τριετίας 28 Απριλίου 1991-28 Απριλίου 1994, με την από 18 Μαρτίου 1991 πρόσκληση του Προέδρου Γεωργίου Σπ. Δοντά και του Γενικού Γραμματέως Βασιλείου Χ. Πετράκου.

Ο Πρόεδρος της Συνελεύσεως Μιχαήλ Σακελλαρίου κήρυξε την έναρξη της συνεδρίας και εϋθύς ή Α' Γραμματεὺς Μαρία Παντελίδου Γκόφα διάβασε τὸ πρακτικὸ τῆς Α' Τακτικῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῆς 20ῆς Απριλίου 1991, τὸ ὁποῖο οἱ συγκεντρωμένοι εταῖροι ἐπικύρωσαν ὁμόφωνα.

Μετὰ τὴν ἐπικύρωση τοῦ πρακτικοῦ ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως Μιχ. Σακελλαρίου εἶπε ὅτι θὰ μιλήσει ἐκτὸς ἡμερησίας διατάξεως καὶ ἀνακοίνωσε τὸν θάνατο τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἐπιτίμου Ἀντιπροέδρου τῆς Ἐταιρείας Γεωργίου Μπακαλάκη καὶ κάλεσε τὴ Συνέλευση νὰ τηρήσει στὴ μνήμη του ἐνὸς λεπτοῦ σιγῆ.

Κατόπιν ἄρχισε ἡ ψηφοφορία ἡ ὁποία διήρκεσε μέχρις ὥρας 13.15', ὅποτε ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξε τὸ πέρας τῆς ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχαν ἄλλοι ψηφοφόροι.

Ἀκολούθως ἀνοίχτηκε ἡ κάλη.

Ἐγινε ἡ καταμέτρηση καὶ ἀρίθμηση τῶν φακέλων, ἀνοίχτηκαν οἱ φάκελοι καὶ ἀριθμήθηκαν καὶ μονογράφηκαν τὰ ψηφοδέλτια ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Συνελεύσεως καὶ καταμετρήθηκαν οἱ ψῆφοι ποὺ ἔλαβαν οἱ ὑποψῆφοι. Τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ὁποῖο ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἀνακοίνωσε πρὸς τοὺς παρισταμένους εταῖρους, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐψήφισαν διακόσιοι ἔντεκα (211) εταῖροι. Ἐγκυρα ψηφοδέλτια διακόσια ἔντεκα (211), ἐκ τῶν ὁποίων ἑννέα (9) λευκά. Ἐλαβαν ψήφους Πετράκος Βασίλειος 176, Οἰκονομίδου Μάντω 172, Βλάχος Ἄγγελος 171, Γκόφας Δημήτριος 171, Δοντᾶς Γεώργιος 167, Λαζαρίδης Παῦλος 157, Λαμπρινουδάκης Βασίλειος 154, Παπαπᾶνος Κωνσταντῖνος 152, Δεσπίνης Γεώργιος 20, Ζερβουδάκη Ἡὼς 17, Βοκοτόπουλος Παναγιώτης 7, Ντούμας Χρῖστος 7, Παπαποστόλου Ἰωάννης 7, Θεοχάρη Μαρία 5, Ζῶης Ἀντώνιος 3, Καλογεροπούλου Ἀθηνᾶ 3, Μπρούσκαρη Μαρία 3, Πάλλας Δημήτριος 3, Γιαλούρης Νικόλαος 3, Δεληβορριάς Ἄγγελος 2, Δρανδάκης Νικόλαος 2, Κούκκου Ἐλένη 2, Μπούρας Χαράλαμπος 2, Ἀνδρόνικος Ἐμμανουὴλ 1, Θέμελης Πέτρος 1, Ἰακωβίδης Σπυρίδων 1, Ἰατροῦ Γεώργιος 1, Κοζομπόλης Δημήτριος 1, Λαζαρίδου Θάλεια 1, Μιχαηλίδης Νουᾶρος Γεώργιος 1, Μπακιρτζῆς Χαράλαμπος 1, Παλιούρας Ἀθανάσιος 1, Παπαδημητρίου Τ. 1, Σακελλαράκης Ἰωάννης 1, Σα-

κελλαρίου Μιχαήλ Ι, Σταϊνχάουερ Γεώργιος Ι, Τριανταφύλλου Θεόδωρος Ι, Τσεκούρας Γεώργιος Ι, Χαλαζωνίτης Κίμων Ι, Χρήστου Χρύσανθος Ι.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἀνακοίνωσε ὅτι ἐξελέγησαν μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν τριετία 1991-1994 κατ' ἄλφαβητική σειρά ἐπωνύμου οἱ ἑταῖροι Βλάχος Ἰωάννης, Γκόφας Δημήτριος, Δοντᾶς Γεώργιος, Λαζαρίδης Παῦλος, Λαμπρινουδάκης Βασίλειος, Οἰκονομίδου Μάντω, Παπαπάνος Κωνσταντῖνος καὶ Πετράκος Βασίλειος.

Τέλος, ἀναγνώσθηκε, ἐπικυρώθηκε καὶ ὑπογράφηκε τὸ πρακτικὸ αὐτὸ καὶ ἡ συνεδρία λύθηκε περὶ ὥραν 15.15' μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως
ΜΙΧΑΗΛ Β. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Ἡ Α' Γραμματεὺς
ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ ΓΚΟΦΑ

Ὁ Ἀντιπρόεδρος
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΙΑΣ

Ἡ Β' Γραμματεὺς
ΑΣΠΑΣΙΑ ΝΤΙΝΑ

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ (1991-1994)

Κατὰ τὶς ἀρχαιρεσίες τῆς 28 Ἀπριλίου 1991 ἐξελέγησαν ὡς μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας οἱ κύριοι Ἰωάννης Βλάχος, Ἀκαδημαϊκός, Δημήτριος Γκόφας, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, Γεώργιος Δοντᾶς, ἐπίτ. Γενικὸς Ἐφορὸς τῶν Ἀρχαιοτήτων καὶ Διευθυντὴς τῆς Ἀκροπόλεως, Παῦλος Λαζαρίδης, ἐπίτ. Διευθυντὴς τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου, ἡ κυρία Μάντω Οἰκονομίδου, Ἐφορὸς τῶν Ἀρχαιοτήτων, Διευθύντρια τοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου, Κωνσταντῖνος Παπαπάνος, ἐπίτ. Διευθυντὴς Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, καὶ Βασίλειος Πετράκος, Ἐφορὸς τῶν Ἀρχαιοτήτων Ἀττικῆς.

Κατὰ τὴν πρώτη συνεδρίαση τοῦ Συμβουλίου στὶς 29 Ἀπριλίου ἐξελέγησαν ὡς Πρόεδρος ὁ κ. Γεώργιος Δοντᾶς, ὡς Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Ἰωάννης Βλάχος, ὡς Γενικὸς Γραμματεὺς ὁ κ. Βασίλειος Πετράκος καὶ ὡς μέλη, γιὰ τὴ συμπλήρωσή του σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 9 τοῦ Ὁργανισμοῦ, ὁ κ. Ἰωάννης Δεληβορριάς, Διευθυντὴς τοῦ Μουσείου Μπενάκη, ἡ κυρία Μαρία Θεοχάρη, βυζαντινολόγος, Καθηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ὁ κ. Χρῆστος Ντούμας, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου.